

ŠTYRIDSÄŤOŇOVÉ PUTOVANIE DO BETLEHEMA

Duchovná príprava na sviatky
Kristovho narodenia

ŠTYRIDSÄŤOŇOVÉ PUTOVANIE DO BETLEHEMA

Duchovná príprava na sviatky Kristovho narodenia

Pre vnútornú potrebu Gréckokatolíckeho kňazského seminára
zostavil o. Marko Durlák

2014

Pôvod a súčasná podoba pôstu pred sviatkami Kristovho narodenia

Obdobie prípravy na sviatky narodenia nášho Pána, Ježiša Krista, charakterizované intenzívnejším prehĺbením duchovného života, vyvíjalo sa postupne a jednotlivé miestne cirkvi ho prežívali rozlične. Kým na Západe obdobie Adventu možno považovať v 6. stor. už za všeobecne rozšírené, na kresťanskom Východe sa táto prax začína ešte len rodiť. Spočiatku išlo o pôstnu disciplínu, ktorá zaväzovala iba mníchov. Tak napr. synoda v Tours z r. 567 nariaďuje mníchom postiť sa trikrát do týždňa – v pondelok, stredu a piatok, zároveň vymenúva tri obdobia, kedy treba zachovať pôst každý deň s výnimkou veľkých sviatkov. Ide o obdobie Štyridsiatnice, týždeň po Päťdesiatnici a mesiac december až po sviatok Narodenia Pána. No už o 14 rokov neskôr, r. 581, snem v Macon (Francúzsko) rozšíril tieto pravidlá aj na laikov. Zároveň sa obdobie prípravy na sviatky Narodenia začínalo už od sviatku sv. Martina (11.11.), takže dostalo pomenovanie *Štyridsiatnica sv. Martina*.

Na Východe sa obdobie prípravy na Narodenie Pána objavuje podstatne neskôr a tiež sa diskutuje o jeho záväznosti pre laikov, nakoľko sa jeho pôvod považuje za mníšsky, a teda nie siahajúci k apoštolom. Konštantínopolský snem za patriarchu Lukáša Chrisoverga (1166) nariaďuje začínať tento pôst od 14. novembra, čo je sviatok sv. apoštola Filipa, kvôli čomu býva nazývaný *Filipovka*. Antiochijský patriarcha Balsamon, komentujúc pravidlá tohto snemu, hovorí, že tento pôst zaväzuje len mníchov, kým laikom stačí prežiť v pôste posledných sedem dní.

Súčasnú prípravu na sviatky Kristovho narodenia možno rozdeliť na tri fázy: a) vzdialená príprava (15.11. – 19.12.) Toto obdobie je liturgicky málo výrazné. Spadá sem sviatok Vvedenia Bohorodičky do chrámu (21.11.), sviatok Počatia Bohorodičky

svätou Annou (9.12. (na Slovensku 8.12.)) i liturgické spomienky niektorých starozákonných prorokov: Abdiáša, Nahuma, Habakuka, Sofoniáša, Daniela a ďalších troch mládencov. Prvé výrazné pozvanie k príprave sa objavuje v bohorodičníku na sviatok sv. apoštola Andreja (30.11): *Vyzdob sa, Betlehem! Eden, otvor svoje brány! Mágovia, chod'te a uzrite Spásu zavinutú do plienok a uloženú do jasiel!* b) Blízka príprava trvá v dňoch 20.12. – 23.12. Toto obdobie je známe ako predprazdenstvo Narodenia Ježiša Krista a liturgicky je omnoho výraznejšie. Má svoje vlastné stichiry na večierni, vlastný tropár a kondák, na utierni vlastný kánon a veršové slohy. Sú nádherným poetickým vyjadrením túžby po Mesiášovi, radostným plesaním nad tým, že Boh sa stáva človekom a Boží obraz v človekovi, zatemnený hriechom, je opäť zreštaurovaný. Sem patria aj dve nedele venované Praotcom a Otcom – Pánovým predkom podľa tela. c) Bezprostredná príprava je 24. december, deň prísneho pôstu a intenzívnej modlitby. Ide o aliturgický deň, kedy sa neslávi ani svätá liturgia, jedine žeby tento deň pripadol na sobotu alebo nedeľu. Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou sa totiž viaže už k samotnému sviatku Narodenia. Osobitosťou tohto dňa sú kráľovské hodinky s čítaním starozákonných prorociev vzťahujúcich sa na Mesiáša, i novozákonných čítaní. Nádhernou perlou týchto modlitieb sú stichiry vyjadrujúce veľký vnútorný boj, ktorý sa odohráva v duši sv. Jozefa, keďže nerozumie ničomu, čo sa okolo neho deje: *Čo sa to stalo, Mária? Čo to na tebe vidím? Čudujem sa a pochopiť nemôžem.*

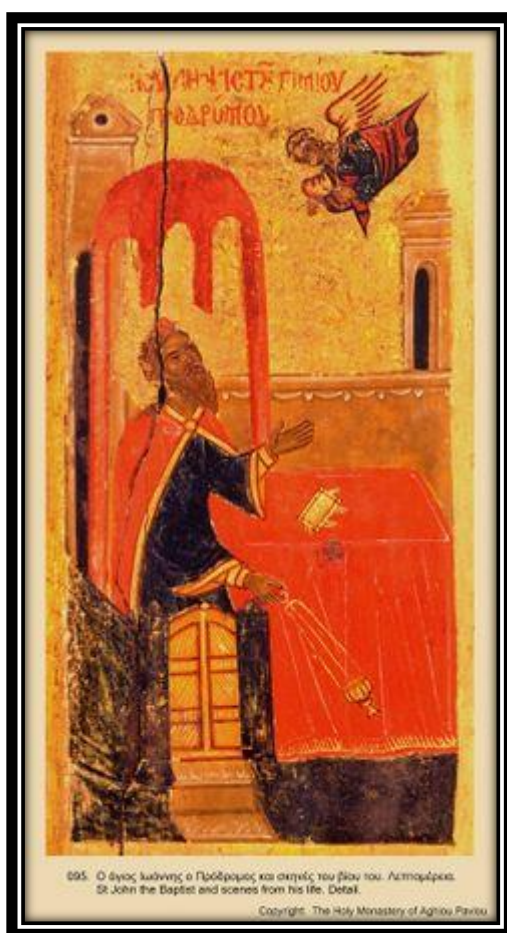
Čo sa týka pôstnej disciplíny, mníšske slovanské ústavy predpisujú tzv. *suchojadénie*, t.j. nevarenú stravu v pondelok, stredu a v piatok. V utorok a štvrtok varená bezmäsitá strava. Na sviatok Vovedenia Bohorodičky do chrámu a vo všetky nedele do 20.12. je dovolená ryba, tiež aj na sviatky, ktoré majú predpísané bdenie. Aj keď bežný kresťan – laik nie je viazaný takouto pôstnou disciplínou, vždy sa ňou môže inšpirovať a z lásky ku Kristovi sa zrieknuť aspoň

niekoľkých príjemných vecí či pokrmov, pamätajúc na to, že Slovo, ktoré sa pre nás a pre našu spásu stalo telom, Ježiš Kristus, *zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť otroka a stal sa podobný ľudom* (Flp 2, 7).

Prvý týždeň:

Zvestovanie narodenia Jána Krstiteľa

15. novembra

Za čias judejského kráľa Herodesa žil istý kňaz menom Zachariáš z Abiášovej kňazskej triedy. Jeho manželka pochádzala z Áronových dcér a volala sa Alžbeta. Obaja boli spravodliví pred Bohom a bezúhonne zachovávali všetky Pánove prikázania a ustanovenia. Nemali však deti, lebo Alžbeta bola neplodná a obaja boli v pokročilom veku (*Lk 1, 5-7*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Jána Zlatoústeho**, na 118.
žalm (*Expositiones in ps. CXVIII, 1*):

Blažení tí, čo žijú bezúhonne, čo kráčajú podľa zákona Pánovho (Ž 118, 1). Povedali by sme: Blažení tí, čo v tomto pominuteľnom živote kráčajú podľa zákona Pánovho. Prorok nazýva tento život cestou, a to kvôli tomu, lebo v živote nie je nič pevné a stále. Náš život je tieň, rýchlo sa rozplýva podobne ako dym. Veď tak vraví apoštol Jakub: „*Náš život je ako para, ktorá sa na chvíľku ukáže a potom zmizne*“ (porov. *Jak 4, 14*). Podobne uvažoval aj Gregor Teológ: „Náš život sa otáča ako koleso a každý deň, ba dokonca každú hodinu prináša zmeny.“ A svätý Apoštol hovorí: „*Nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odniesť*“ (1 *Tim 6, 7*). Venujme pozornosť budúcim dobrám, jedine ony pretrvávajú. Hľa, aj prorok nazýva blaženými tých, čo v živote kráčajú odhodlane kráľovskou cestou a od predpisov zákona sa neodkláňajú ani napravo, ani naľavo. Presne vysvetľuje, kto sú tí, ktorých nazýva blaženými: *tí, čo kráčajú podľa zákona Pánovho*. Cestou, ako som už spomenul vyššie, nazýva tento život. Po tejto ceste – od narodenia po smrť – kráčame všetci.

Kondák:

Od pradávna vyvolený za predchodcu a krstiteľa Spasiteľa sveta, Krista, Boha, Ján, Boha oslavujúci; keďže oslavujeme Pána, čo teba oslávil, aj tebe prinášame piesne chvály, lebo si najväčší spomedzi tých, čo sa zo žien narodili: anjel v tele a hlásateľ pokánia. A ty,

pretože sa tešíš veľkej priazni Pána, vyslobodzuj nás zo všetkých bied a povzbudzuj k pokániu, keď ti s láskou spievame: Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ.

Ikos:

Archanjel Gabriel, čo stojí pred Bohom, bol poslaný ku kňazovi Zachariášovi, keď tento podľa poriadku svojej triedy konal službu a vstúpil do Pánovho chrámu, aby zapálil kadidlo. Anjel zastal po pravej strane kadidlového oltára a ohlásil radostnú zvesť o tvojom narodení, veľký Ján, oznamujúc Zachariášovi, že z tvojho narodenia mnohí sa budú radovať. Aj my žasneme a tešíme sa z obdivuhodného Božieho plánu a chváliac ťa takto ti spievame:

Raduj sa, dôverník nevýslovnej Božej Rady.

Raduj sa, naplnenie jeho mimoriadneho plánu.

Raduj sa, už pred mnohými rokmi proroctvom Izaiáša ohlásený.

Raduj sa, hlásateľ pred tvárou Pána, pradávno predpovedaný.

Raduj sa, lebo si bol predurčený za veľkého proroka Najvyššieho.

Raduj sa, lebo si sa narodil, ako to anjel prisľúbil.

Raduj sa, ešte v lone svojej matky naplnený Svätým Duchom.

Raduj sa, lebo ešte pred tvojím narodením si bol posvätený na vznešené poslanie.

Raduj sa, rozviazanie neplodnosti rodičov.

Raduj sa, Božieho kňaza radosť a veselosť.

Raduj sa, výhonok Áronovej dcéry.

Raduj sa, Bohom darovaný plod modlitieb.

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ.

16. novembra

Ked' raz prišiel rad na jeho triedu a on konal kňazskú službu pred Bohom, podľa zvyku kňazského úradu žrebom mu pripadlo vojsť do Pánovho chrámu a priniesť kadidlovú obetu. V čase kadidlovej obety sa vonku modlilo množstvo ľudu (Lk 1, 8-10).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Jána Zlatoústeho**, na 140. žalm (Expositiones in ps. CXL, 3):

Tymian je dobrý a voňavý už sám o sebe, no mimoriadne vtedy, keď ho položia na oheň. Tak je to aj s modlitbou. Aj modlitba je dobrá už sama o sebe, ale stáva sa lepšou a voňavejšou, keď vychádza od duše, ktorá horí horlivosťou; keď sa duša sama stáva kadidlom a rozpaľuje v sebe silný oheň. Tymian nevložili do kadidelnice dovtedy, kým nebol rozložený oheň a kým sa nerozpálili uhľíky. To isté urob aj ty so svojou dušou. Najprv ju rozpál horlivosťou a až potom vlož do nej modlitbu. Prorok prosí, aby jeho modlitba bola ako kadidlo a pozdvihnutie jeho rúk ako večerná obeta, lebo jedno i druhé je milé Bohu. Ako? Tak, že bude čisté jedno i druhé, že bude jedno i druhé nepoškvrnené, totiž jazyk i ruky, ruky čisté od túžby po zisku a od chamtivosti, a jazyk slobodný od zlých rečí. V kadidelnici nemá byť nič nečisté, jedine oheň a tymian. Rovnako aj ústa nemajú vysloviť žiadne ohyzdné slová, len slová naplnené svätosťou a chválou. Takisto aj ruky majú byť kadidelnicou.

Kondák:

Ked' Zachariáš uzrel zjav anjela, preľakol sa a zmocnila sa ho hrôza. Neuveril blahozvesti o tvojom narodení. A keď bol pre svoju neveru spútaný nemotou, žasol nad podivuhodným znamením a vo svojom srdci volal Bohu: Aleluja.

Ikos:

Ľud, čo túžil pochopiť nepochopiteľnú Múdrost', očakával Zachariáša a divil sa, že sa tak dlho zdržiava v chráme. Keď

napokon vyšiel, no nemohol k nim prehovoriť, iba im dával znaky, pochopili, že mal v chráme videnie. Aj my oslavujeme Boha, obdivuhodného tvorcu zázrakov a takto ti voláme:

Raduj sa, šťastná príčina otcovej nemoty.

Raduj sa, lebo si slzy tvojej matky premenil na radosť.

Raduj sa, lebo si z nej odňal zahanbenie pred ľuďmi.

Raduj sa, veľká útecha tvojich rodičov.

Raduj sa, lebo v šiestom mesiaci sa o tvojom počatí dozvedela aj presvätá Panna, Mária, v Nazarete.

Raduj sa, lebo tvoje narodenie prinieslo radosť mnohým.

Raduj sa, lebo ti dali milostivé meno, ktoré anjel vyznačil.

Raduj sa, lebo prijatím mena sa rozviazalo mlčanie tvojho otca Zachariáša.

Raduj sa, lebo skrze teba tvoj otec zveleboval meno Pánovo.

Raduj sa, lebo tvojím narodením zmocnili sa strach i údiv všetkých v okolí žijúcich.

Raduj sa, lebo zvest' o tvojom zázračnom narodení šírila sa po celej judskej krajine.

Raduj sa, lebo skrze teba sa mnohým v tomto svete zjavila spása.

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ.

17. novembra

Tu sa mu zjavil Pánov anjel; stál na pravej strane kadidlového oltára. Keď ho Zachariáš zbadal, zľakol sa a zmocňovala sa ho hrôza. Ale anjel mu povedal: „Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba. Tvoja manželka Alžbeta ti porodí syna a dáš mu meno Ján (*Lk 1, 11-13*).

Čítanie z homílie nášho otca, svätého **Hieronyma**, na evanjelium podľa Jána (Hom. In Joannem):

„*Ján bolo jeho meno*“ (Jn 1, 6). V jeho mene je ohlásená milosť, lebo prvá časť jeho mena poukazuje na Boha, druhá časť poukazuje na milosť. *Ján bolo jeho meno*. Skutočne právom nosí toto meno. A prečo ho nosí právom? Lebo mu bola daná väčšia milosť, vďaka ktorej hľadal múdrosť na púšti a pripravoval sa výlučne na príchod Krista. A pretože má ohlasovať Krista, skoro vyrastá na púšti, nechce žiť uprostred ľudí, ale hľadá múdrosť na púšti, v spoločnosti anjelov. Ján vedel stále, že má prísť Kristus a vedel to nielen od detstva. Spoznal Krista už v lone jeho matky a pozdravil ho, ako sa píše v závere rozprávania: *Radost'ou sa zachvelo diet'a v lone jeho matky* (Lk 1, 41).

Vystúpil človek, Bohom poslaný. Na počiatku bolo Slovo. Slovo nie je poslané; človek však je poslaný Bohom. A preto čokoľvek človek vysloví, je to akoby sme počuli toho, ktorý ho poslal, lebo vraví: „*Kto vás prijíma, mňa prijíma*“ (Mt 10, 40). Totiž v osobe toho, kto je poslaný, prijímame a uctieame si toho, kto ho posielal.

Stichiry, 4. hlas:

Svätý Zachariáš vykonával kňazskú službu * vo vnútri Božieho chrámu * a predkladal modlitby ľudu * nadovšetko štedrému Dobrodincovi, * keď uvidel Božieho anjela, ako mu hovorí: * „Tvoja modlitba i prosby boli vypočuté, * dôveruj, starec, a nebuď neveriaci, * lebo budeš mať chlapca, svätého Predchodcu, * najväčšieho zrodeného zo žien; * on sám pôjde pred Kristom * s Eliášovým Duchom a mocou.

Verš: *A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.*

„Čudne sa mi zjavuješ, * tak vo videní ako aj v slove, * si neobyčajný rečou i zvestovaním.“ * Tak mu Zachariáš protirečil. * „Lebo aj ja som prišiel prosiť o spásu ľudu, * a nie preto, aby som prijal diet'a, ako to ty hovoríš. * Domnievam sa, že moje prosby sa

nehodujú s tvojimi slovami * a myslím, že nevravíš pravdu. * Akože sa stane to, čo vravíš? * Ved' Alžbeta je neplodná * a ja, ako vieš, som starec“.

***Verš:** Aby sme mu bez strachu slúžili vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou, po všetky dni nášho života.*

„**P**rečo neveríš mojim slovám, Zachariáš, * a hovoríš, že moja dobrá správa je falošná? * Ja, ktorý pri tebe stojím, som Boží archanjel * a hovorím ti, čo mi bolo prikázané. * A pretože si pochyboval a neuveril, * budeš hluchý a nemý, * dokiaľ neuvidíš božské uskutočnenie mojich slov, * kým ti totiž Alžbeta neporodí * Hlas Slova, veľkého Predchodcu. * Vtedy sa ti jazyk rozviaže * a budeš blahoslaviť Izraelovho Boha“.

18. novembra

Budeš sa radovať a plesat' a jeho narodenie poteší mnohých. Lebo on bude veľký pred Pánom. Víno a opojný nápoj piť nebude a už v matkinom lone ho naplní Svätý Duch (*Lk 1, 14-15*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp. I, 31):

Bude veľký pred Pánom. Tu sa má na mysli nie veľkosť fyzickej postavy, ale veľkosť ducha. Pred Pánom stojí bytosť duše, figúra cností; ale pred Pánom môže stáť aj obmedzená duša, nezrelá čo do cností. Rovnakým meradlom treba posudzovať aj duchovný a fyzický vek. Nie podľa časových meraní, ale podľa veľkosti cností. Podľa toho potom nazveme dokonalým mužom jedine toho, komu je cudzia detská nestálosť, je zrelý duchom a nepocit'uje viac mladícke vrtochy. Naopak, treba nazývať chlapcom toho, kto neurobil žiadny pokrok v oblasti cností. Z tohto

dôvodu nachádzame u Jeremiáša slová, ktorými Pán vyjadruje svoj súcit nad bolesťou Efraima, ktorý prosí o odpustenie za svoje hriechy: „*Či Efraim nie je mojím milovaným synom, najmilším dieťaťom?*“ (Jer 31, 20). Veď keby nebol dieťaťom, s ktorým sa príliš dobre zaobchádzalo, určite by sa nebol nedopustil žiadneho hriechu. Ak by teda s chlapcom nezaobchádzali príliš dobre a keby sa s dozrievaním v cnostiach približoval k stavu dokonalého muža, nikdy by nebol padol a nebol by nútený prosiť odpustenie za svoje hriechy, ale bol by očakával odmenu za svoje zásluhy.

Stichiry, 6. hlas:

podobn: **Vsé otložše:**

Ked' kňazský prorok nábožne vstúpil do svätyne svätých, * vtedy, ako je napísané, * svätý anjel predstúpil pred svätca, * prihovoriť sa mu a povedal: * „Tvoja modlitba bola vypočutá * a rozväzuje sa neplodnosť Alžbety. * Porodí ti, starec, syna, Jána Predchodcu. * On bude svetníkom Slnka, prorokom Najvyššieho, * hlasom Slova, čo zasvieti z Panny, Božej služobnice.

Verš: *A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.*

Povedz mi jasnejšie, po čom to poznám?, * hovorí opäť anjelovi prešľastný starec. * Lebo vidíš, že dni sa mi už naplnili * a Alžbeta je neplodná. * Divím sa, ako potom mi zvestuješ reči nad prirodzenosť. * Z toho usudzujem, že nevravíš pravdu, * preto odíď, ó človeče, * lebo ja tu ľudom vyprosujem vykúpenie a nie prijatie dieťaťa, * veď je to vecou neprijateľnou.

Verš: *Aby sme mu bez strachu slúžili vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou po všetky dni nášho života.*

Som archanjel všemohúceho Boha, * Gabriel je moje meno, * povedal starcovi beztelesný. * Teraz ohluchni a nauč sa mlčať, * lebo si neveril mojim slovám. * Ked' ti porodí manželka Trúbu Slova, * vtedy tvoj jazyk Duchom vyjasnený jasne zaspieva: * A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, * pôjdeš pred Ním

pripraviť cestu jeho milosti, * lebo tak rozhodol vo svojom milosrdenstve.

19. novembra

Mnohých synov Izraela obráti k Pánovi, ich Bohu. Sám pôjde pred ním s Eliášovým duchom a mocou, aby obrátil srdcia otcov k synom a neveriacich k múdrosti spravodlivých a pripravil Pánovi dokonalý Púd” (Lk 1, 16-17).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp. I, 36):

Pôjde pred Pánom s Eliášovým duchom a mocou. Celkom správne sú tieto dve slová spojené, lebo duch nie je nikdy oddelený od moci, ani moc od ducha. Je možné, že sa tu spomína duch a moc Eliáša preto, lebo svätý Eliáš mal veľkú moc a milosť: moc obracať duše od nevery k viere; moc viesť život v umŕtvovaní a trpezlivosti, a mal tiež ducha proroctva. Eliáš žil na púšti. Aj Ján žil na púšti. Prvého krmili krkavce. Tento sa živil kobyolkami a zavrhnúc každú príjemnú rozkoš, zvolil si askézu a pohrdol pohodlím. Prvý nevyhľadával priazeň Achaba; tento pohrdol priazňou Herodesa. Eliáš rozdelil Jordán na dve; Ján ho premenil na kúpeľ prinášajúci spásu. Ján sa zhovára s Pánom na tejto zemi; Eliáš sa zjavuje s Pánom v sláve. Ján je predchodcom prvého Pánovho príchodu, Eliáš bude pri druhom príchode. Eliáš po troch rokoch skropil zem dažďom; Ján po troch rokoch obmyl vyprahnutú zem nášho tela vodou viery.

Tropár, 4. hlas:

Zaplesala neplodná Alžbeta, * lebo počala svetlo, * ktoré má žiarieť svetu zahalenému temnotou. * Plesaj, Zachariáš, a vd’ačne volaj: * „Blízko je už čas, * keď sa narodí predchodca Najvyššieho.

Sláva: I teraz: kondák, 1. hlas:

Radost'ou prekypuje srdce Zachariášovo * a teší sa spolu s Alžbetou, * že im Boh dopraje dieťa. * Ján bude jeho meno, ako mu to oznámil archanjel v chráme * a stane sa krstiteľom. * My ho dnes uctieваме ako sprostredkovateľa milostí.

20. novembra

Zachariáš povedal anjelovi: „Podľa čoho to poznám? Ved' ja som starec a moja manželka je v pokročilom veku.” Anjel mu odpovedal: „Ja som Gabriel. Stojím a oznámiť ti túto radostnú zvesť. Ale onemieš a nebudeš môcť hovoriť až do dňa, keď sa toto stane, lebo si neuveril mojim slovám, ktoré sa splnia v svojom čase” (*Lk 1, 18-20*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp. I, 40):

Mlčí kňaz, mlčí prorok. Ak sa nemýlim, v ňom jedinom zamĺkol hlas celého ľudu, lebo v jednej osobe všetok ľud sa zhováral s Pánom prostredníctvom Mojžiša. Koniec prinášania obetí zodpovedá mlčaniu prorokov a keď mlčí prorok, mlčí aj kňaz. Ved' je napísané: „*Vezmem (Jeruzalemu) všetku silu, proroka i radcu*“ (*Iz 3, 1*). Skutočne zanechal prorokov, keď im vzal slovo, ktorým hovoril skrze nich. A naozaj im odobral aj silu, lebo sa od nich vzdialila Božia moc. Odňal im radcu, lebo *Anjel veľkej rady* ich opustil. Odňal aj hlas, lebo hlas bol kvôli Slovu, nie Slovo kvôli hlasu. Ved' ak Slovo v nás neúčinkuje, náš hlas nevydá zvuk. Ján je hlas. On je totiž hlasom *volajúceho na púšti* a Kristus je Slovo. Toto Slovo účinkuje a len čo prestane účinkovať, jazyk duše takpovediac ihneď

zamĺkne a ostáva nemý, pozbavený dychu. Ale Božie Slovo prišlo k nám a nemlčí v nás. Žid určite nemôže povedať to, čo môže povedať kresťan: „Žiadate dôkazy, že vo mne hovorí Kristus“ (2 Kor 13, 3).

Stichiry, 1. hlas:

podobn: Nebésnych činov:

Prorok a predchodca, Krstiteľ Ján, * tvorstvo sa veselí, lebo tvoje nábožné narodenie * predznamenáva nám narodenie Vládcu. * A preto my na zemi ťa oprávnene jednomyselne oslavujeme.

Verš: A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.

Keď v počatí neplodnej anjel uvidel výborné svedectvo, * doniesol ho Márii a ponúkol ako potvrdenie. * Preto oslavujme dovtedy neplodnú Alžbetu, * aj Zachariáša, jej manžela, aj Jána.

Sláva: I teraz, 6. hlas:

Dnes z neplodného lona, * vypučal plod modlitby, Ján Predchodca. * Raduj sa, púšť, a jasaj, ľudstvo, * lebo hľ'a, prichádza hlásateľ pokánia, * prijíma telo v lone svojej matky. * Príd'te a radujte sa z jeho slávneho počatia. * Milovníci sviatku, jasajme a volajme: * Najväčší zo žien zrodený, * neprestaň prosit' za tých, čo s vierou slávia * Bohom dané tvoje počatie, * aby sme našli očistenie hriechov * a veľkú milosť.

21. novembra

Ľud čakal na Zachariáša a divil sa, že sa tak dlho zdržuje v chráme. Ale keď vyšiel, nemohol k nim prehovoriť; a oni pochopili, že mal v chráme videnie. Dával im znaky a zostal nemý. Len čo sa skončili dni jeho služby, vrátil sa domov (*Lk 1, 21-23*).

Čítanie z rečí nášho otca **Izáka de Stella** (Sermo XLVI, 18-19):

Zachariáš vidí anjela a má strach. Počuje prísľub, ale nedôveruje. Preto je potrestaný mlčaním až do času, kým sa prísľub nenaplní. Aj ľudský rozum, keď počúva o nebeských tajomstvách a Božích prisľúbeniach, o veciach, ktoré nechápe, diví sa a váha, usiluje sa pochopiť, ako sa to môže stať. Ale pretože *ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevstúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú* (1 Kor 2, 9), hoc aj ľudský rozum verí, ostáva nemý až do dňa videnia. Ale keď sa ukáže, čím budeme, lebo už teraz sme *Božie deti a čím budeme, to sa ešte neukázalo* (1 Jn 3, 2), vtedy zajasá nevýslovnou radosťou a bude volať: *Požehnaný Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud* (*Lk 1, 68*). Rozum zatiaľ splodí vo viere to, čo nie je schopný vysloviť slovami a vôľa počne v láske to, čo oko ešte nerozpoznáva. Nádej prostredníctvom veľkej trpezlivosti nosí pod srdcom mysle to, čo túži uzrieť. Nosiac pod srdcom prvotiny Ducha – *a ovocie Ducha je láska* (*Gal 5, 22*) – Alžbeta *vzdychá v pôrodných bolestiach až do času, keď sa zjaví sláva Božích detí* (*Rim 8, 19.22*). Keď žena rodí, je *skľúčená, lebo prišla jej hodina. No len čo porodí dieťa, raduje sa* (*Jn 16, 21*) a narodenie tohto chlapca *poteší mnohých* (*Lk 1, 14*). Tak sa budú spoločne tešiť vonkajší aj vnútorný človek a spoločne budú plesat', keď budú spoločne oslávení.

Stichiry, 1. hlas:

podobn: **Nebésnych činov:**

Svietnik pripravený Bohom, * priateľ vždy jestvujúceho Svetla, Ženícha, * veľký svetlonos Slnka slávy, * živý hlas Božieho Slova, *

predchodca Pánovho príchodu * teraz sa počína po anjelovom oznámení.

Verš: A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.

Zaujal si miesto po Jeho pravici, * ó, božský obetník Kristovej príjemnej vône. * Dobre si bojoval za to, aby ho spoznali. * Ved' tak si bol spoznaný skrze znak, Predchodca, * keď anjel stál na pravej strane * a predobrazil ťa vo Svätyni Svätých.

Sláva: I teraz, 6.hlas:

Dnes z neplodného lona, * vypučal plod modlitby, Ján Predchodca. * Raduj sa, púšť, a jasaj, ľudstvo, * lebo hľa, prichádza hlásateľ pokánia, * prijíma telo v lone svojej matky. * Príd'te a radujte sa z jeho slávneho počatia. * Milovníci sviatku, jasajme a volajme: * Najväčší zo žien zrodený, * neprestaň prosiť za tých, čo s vierou slávia * Bohom dané tvoje počatie, * aby sme našli očistenie hriechov * a veľkú milosť.

22. novembra

Po tých dňoch jeho manželka Alžbeta počala, ale skrývala sa päť mesiacov a hovorila: „Toto mi urobil Pán v čase, keď zhliadol na mňa, aby ma zbavil hanby pred ľuďmi” (Lk 1, 24-25).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp., I, 43, 45):

Svätí si strážia svoj ostych s veľkou starostlivosťou až do takej miery, že sú často zdržanliví a nechcú ukázať, že sa ich túžby naplnili. Vidíme to aj teraz, keď svätá Alžbeta, ktorá veľmi túžila po deťoch, ukrýva sa po dobu piatich mesiacov. Z akého dôvodu sa skrývala, ak nie z ostychu?

Lebo každá činnosť sa má uskutočňovať podľa veku, ktorý je jej primeraný a to, čo je vhodné v určitom období, už nie je vhodné v ďalšom období. Rozdielnosť veku totiž často mení povahu našej činnosti. Aj manželstvo má svoje etapy presne definované, kedy je správne mať deti, kým je človek pri plnej sile a je nádej, že sa deti narodia. Plodenie detí je tak príkladom pre iných a túžba po telesnom spojení je značná. Ale keď vek dosiahol zrelú starobu a nastala doba, kedy je vhodné viac vychovávať deti než ich plodiť, je zahanbujúce pre ženu, aby ukazovala na verejnosti znaky tehotenstva, hoci je ono legitímne. Hanbí sa, že je ťarchavá, nakoľko ťarchavosť sa hodí k inému veku. Preto mala svätá Alžbeta pravdu, keď sa červenala v dobe milosti, hoci nebol žiaden dôvod, aby sa cítila byť vinná. Lebo hoci aj počala dieťa so svojím mužom – a nebolo by správne uvažovať ináč, ak ide o narodenie človeka – predsa len jej tvár pokrýl rumenec vzhľadom na vek, v ktorom mala porodiť.

Kondák:

Od pradávna vyvolený za predchodcu a krstiteľ a Spasiteľ a sveta, Krista, Boha, Ján, Boha oslavujúci; keďže oslavujeme Pána, čo teba oslávil, aj tebe prinášame piesne chvály, lebo si najväčší spomedzi tých, čo sa zo žien narodili: anjel v tele a hlásateľ pokánia. A ty, pretože sa tešíš veľkej priazni Pána, vyslobodzuj nás zo všetkých bied a povzbudzuj k pokániu, keď ti s láskou spievame: Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ.

Ikos:

Archanjel Gabriel, čo stojí pred Bohom, bol poslaný ku kňazovi Zachariášovi, keď tento podľa poriadku svojej triedy konal službu a vstúpil do Pánovho chrámu, aby zapálil kadidlo. Anjel zastal po pravej strane kadidlového oltára a ohlásil radostnú zvesť o tvojom narodení, veľký Ján, oznamujúc Zachariášovi, že z tvojho narodenia mnohí sa budú radovať. Aj my žasneme a tešíme sa z obdivuhodného Božieho plánu a chváliac ťa takto ti spievame:

Raduj sa, dôverník nevýslovnej Božej Rady.

Raduj sa, naplnenie jeho mimoriadneho plánu.

Raduj sa, už pred mnohými rokmi proroctvom Izaiáša ohlásený.

Raduj sa, hlásateľ pred tvárou Pána, pradávno predpovedaný.

Raduj sa, lebo si bol predurčený za veľkého proroka Najvyššieho.

Raduj sa, lebo si sa narodil, ako to anjel prisľúbil.

Raduj sa, ešte v lone svojej matky naplnený Svätým Duchom.

Raduj sa, lebo ešte pred tvojím narodením si bol posvätený na
vznešené poslanie.

Raduj sa, rozviazanie neplodnosti rodičov.

Raduj sa, Božieho kňaza radosť a veselosť.

Raduj sa, výhonok Áronovej dcéry.

Raduj sa, Bohom darovaný plod modlitieb.

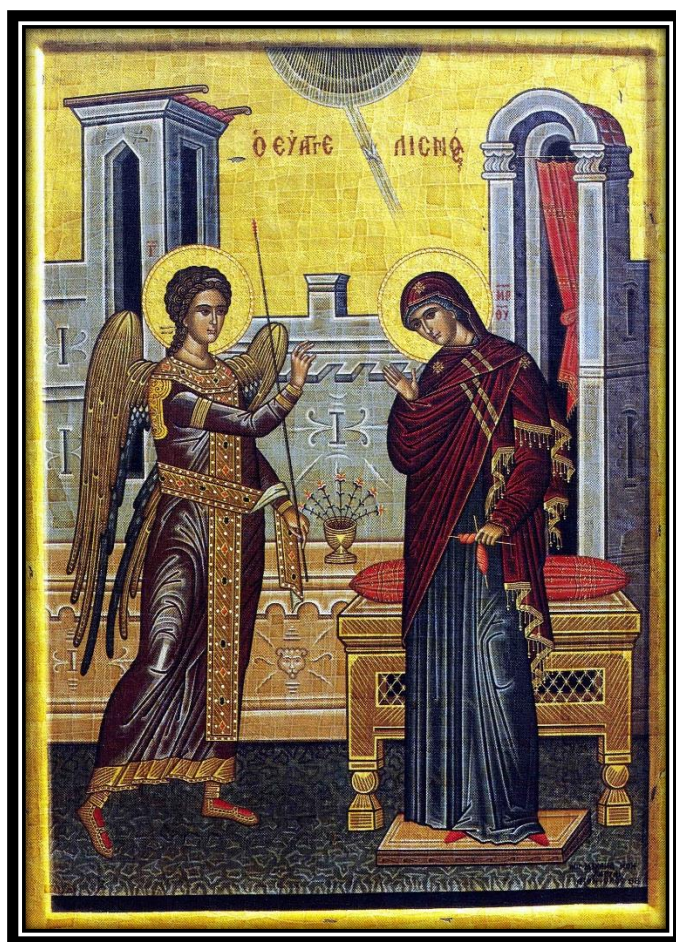
Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ.

Druhý týždeň:

Zvestovanie Presvätej Bohorodičky

23. novembra

V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária (*Lk 1, 26-27*).

Čítanie z reči nášho otca, svätého **Bernarda**, opáta (*Sermo II, 17*):

Je napísané: „A meno panny bolo Mária.“ Povedzme niečo o tomto mene, ktoré sa prekladá ako „morská hviezda“ a ktoré sa veľmi hodí k Panne Márii. Je veľmi vhodné, že sa Panna prirovnáva k hviezde, lebo tak ako hviezda vydáva svoj lúč bez toho, žeby utrpela nejakú ujmu, tak aj Panna porodila Syna bez toho, aby bola porušená jej celistvosť. Lúč neuberá nič z jasů hviezdy, a ani Syn neberie Matke jej integritu. To ona je tá vznešená hviezda, čo vzišla z Jakuba, ktorej lúč osvecuje celý vesmír, lúč, ktorého jas sa trblieta na nebi a preniká hlbiny, rozlieva sa po celej zemi, zohrieva nielen telá, ale ešte viac mysle, dáva silu cnostiam a oslabuje neresti. To ona je jediná a žiarivá hviezda, ktorá nevyhnutne vychádza nad mohutné a šire more, skveje sa zásluhami a žiari príkladmi. A preto nech si ktokoľvek, ak v ustavičnej nestálosti tohto života vnímaš, že sa zmietaš viac medzi búrkami, než by si kráčal po zemi, upri svoj zrak na svetlo tejto Hviezdy, ak nechceš, aby ťa roztrhali víchry. Nasledujúc jej príklady sa nestratíš; keď ju budeš vzývať, nestratíš nádej; až ju budeš nosiť vo svojej mysli, nedopustíš sa omylu.

Kondák:

Tebe, Bohorodička, mocná Vládkyňa, spievame víťaznú pieseň. Vyslobodila si nás od zlého, preto ti vrúcne ďakujeme, hoci sme len nehodní služobníci. Ty si nepremožiteľná, zbav nás všetkých bied, aby sme ti mohli spievať: Raduj sa, panenská Nevesta!

Ikos:

Z neba bol poslaný archanjel, aby Matke Boha povedal: Raduj sa!

A keď videl, že ty, Pane, po jeho slovách berieš na seba ľudské telo, v údive stál a takto ju pozdravil:

Raduj sa, lebo skrze teba k nám radosť prichádza!

Raduj sa, lebo skrze teba pomínie prekliatie!

Raduj sa, lebo si pozdvihla padnutého Adama!

Raduj sa, lebo si zotrela slzy Evine!

Raduj sa, ľudskému rozumu nepochopiteľná výšina!

Raduj sa, hlbina, ktorú nepreniknú ani oči anjelské!

Raduj sa, nádherný trón kráľovský!

Raduj sa, lebo si v živote nosila Stvoriteľa vesmíru!

Raduj sa, Zornica, ktorá nám východ Slnka zvestuje!

Raduj sa, lono, v ktorom sám Boh prebýval!

Raduj sa, lebo skrze teba sa obnovuje všetko stvorenie!

Raduj sa, lebo skrze teba sa Stvoriteľovi klaniame!

Raduj sa, panenská Nevesta!

24. novembra

Anjel prišiel k nej a povedal: „Raduj sa, milosti plná, Pán s tebou“ (Lk 1, 28).

Čítanie z homílie **patriarchu Fócia** na Zvestovanie (2, 5):

Služobník tajomstva príchodu Kráľa zastal pred Pannou a zvestoval: „Raduj sa, plná milosti! Pán s tebou!“ (Lk 1, 28). On tvojím prostredníctvom vyslobodí ľudský rod z pradávneho nešťastia a jeho kliatby. Preto aj Dávid, praotec Boha, keď berie do rúk svoju duchovnú lýru, zdá sa, že v duši tancuje od radosti, lebo vidí svadbu svojej dcéry, rýchlo preberá prorockými prstami na strunách a intonuje úbezný hymnus, hodný

svadobnej siene Panny, ktorá prináša spásu celému svetu: *Počúvaj, dcéra, pozoruj a nakloň svoje ucho. Zabudni na svoj ľud a na svoj otcovský dom. Sám kráľ zatúžil po tvojej kráse. On je твоjim Pánom* (Ž 44, 11-12) a Pánom nás všetkých. My ho oslavujeme spolu s celým tvorstvom so všetkou úctou, lebo je náš spoločný Pán a Stvoriteľ všetkého. Počúvaj, dcéra, a nakloň svoje ucho k poslovi Gabrielovi, lebo vďaka tomuto posolstvu a radostnej zvesti, ktorú ti prináša, bol zničený jed neposlušnosti, tak ako sa príjemnou rečou ruší trpké slovo. Bol zničený ten jed, ktorý prefíkaný had vložil do uší Eve, takže sa tento jed dotkol celého ľudského rodu. Ale teraz sme všetci v stave podrobiť sa a poslúchať jedine prikázania nášho Stvoriteľa.

Kondák:

Najsvätejšia Panna, istá si svojim panenstvom, smelo povedala Gabrielovi: **Záhadne sú tvoje slová a duši mojej ťažko pochopiteľné, lebo mi oznamuješ, že počnem bez muža a budem matkou, pričom voláš: Aleluja.**

Ikos:

Panna si túžobne želala pochopiť toto tajomstvo, preto povedala Božiemu sluhovi: **Povedz mi, ako sa môže v panenskom lone počať a narodiť z neho syn? A on ju s bážňou a úctou pozdravil:**

Raduj sa, vyvolená na uskutočnenie nevýslovného tajomstva!

Raduj sa, mlčanlivá viera prosiacich!

Raduj sa, začiatok Kristových zázrakov!

Raduj sa, ty, v ktorej sa začali plniť jeho príkazy!

Raduj sa, rebrík, po ktorom sám Boh z neba zostúpil!

Raduj sa, most, po ktorom ľudstvo zo zeme do neba prechádza!

Raduj sa, zázrak, pri ktorom nenachádzajú slová ani anjeli!

Raduj sa, lebo ty si prinútila démonov nariekať!

Raduj sa, lebo si porodila Svetlo zázračné!

Raduj sa, lebo si zachovala v srdci tajomstvo!

Raduj sa, lebo prevyšuješ všetkých mudrcov!

Raduj sa, lebo osvecuješ mysle všetkých veriacich!

Raduj sa, panenská Nevesta!

25. novembra

Mária sa nad jeho slovami zarazila a rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav (*Lk 1, 29*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp., II, 8):

Uč sa rozpoznať pannu podľa toho ako sa správa; pannu rozpoznáš podľa jej cudnosti; nauč sa rozpoznať ju podľa toho, ako odpovedá; spoznaj ju podľa tajomstva, ktoré sa v nej uskutočňuje. Charakteristickou známkou panien je hanblivosť. Sú vystrašené, kedykoľvek do ich domu vstúpi muž a chvejú sa, ak sa k nim muž prihovorí. Kiež sa ženy učia napodobňovať podobný prejav ostychu. Mária zotrvala sama vo svojich utajených izbách, kde ju nemohol uzrieť žiaden muž, jedine anjel ju mohol objaviť. Kým takto zotrvala osamote, bez prítomnosti iných ľudí, aby sa nepoškvrnila nízkymi rečami, pozdravil ju anjel. Panny, naučte sa unikáť pred ľahkovážnou nerozvážnosťou v slovách; Mária sa naľakala dokonca aj anjelovho pozdravu. A evanjelium pokračuje: *Rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav*. Bola zdržanlivá, lebo mala obavy; bola opatrná, lebo ju udivovala táto nezvyčajná formulácia požehnania, o ktorej nikdy predtým nikde nečítala a o ktorej nikdy nikde nepočula. Tento pozdrav bol vyhradený jedine Márii a právom ona jediná je nazvaná *plná milosti*, lebo ona jediná prijala milosť, ktorá nie je zapríčinená inou milosťou, a síce, bola plná Toho, ktorý je sám pôvodcom milosti.

Stichiry, 6. hlas:*podoben: Vsé otložše:*

Služobnica Pánova, * zjavil sa ti Gabriel a zvestoval ti odveký zámer, * pozdravil ťa a povedal: * Raduj sa, panenská zem, nezhárajúci ker, * raduj sa, nepreniknuteľná hlbina, * most vedúci k nebesiam. * Buď pozdravený svätostánok s Božou Mannou, * vysloboditeľka z rajskej kliatby. * Raduj sa, túžba Adamova, Pán je s tebou.

Verš: Deň čo deň zvestujte spásu nášho Boha.

Nepoškvrnená služobnica takto odpovedala Archanjelovi: * Zjavuješ sa mi síce v ľudskej podobe, * ale zvestuješ mi nadzemské veci. * Uist'uješ ma, že Boh je so mnou, * že chce prebývať v mojom lone. * Povedz, ako sa to stane? * Som dost' hodná a svätá, aby som prijala Pána cherubínov? * Isteže ma nechceš klamať. * Povedz, ako sa to stane? * Ved' ja muža nepoznám! * Ako môžem dieťa porodiť?

Verš: Spievajte, Pánovi, pieseň novú, spievaj Pánovi celá zem!

Anjel jej takto odvetil: * Kde zasiahne Boh, tam ustupuje prirodzenosť. * Robí veci človeku nepochopiteľné. * Ver, že sú pravdivé moje slová, * ó, presvätá a nepoškvrnená Panna. * Mária mu takto odpovedala: * Nech sa mi stane podľa tvojho slova. * Dám telo a porodím Beztelesného, * aby ako všemohúci Boh znova povzniesol človeka * a vrátil mu prvotnú dôstojnosť.

26. novembra

Anjel jej povedal: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš“ (Lk 1, 30-31).

Čítanie z rečí nášho otca, svätého **Bernarda**, opáta (Sermo III, 10):

Anjel si pozorne všíma Pannu a ľahko si môže domyslieť, o čom premýšľa vo svojom vnútri. Potešuje ju, keďže je ustráchaná a do jej pochybností vnáša istotu, volá ju familiárne po mene a dobrotivo sa ju usiluje presvedčiť, aby sa nebála: *Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha*. Tu nie je žiadne klamstvo, nič falošné tu nenájdeš. Neboj sa žiadneho podvodu, žiadnej pasce. Nie som človek, som duch. Som posol Boha, nie satana. *Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha*. Keby si len vedela, ako veľmi sa tvoja pokora páči Najvyššiemu, aká si vznešená v jeho očiach, nebola by si taká zdržanlivá v rozhovore s anjelom a nebála by si sa jeho pozdravu. Veď prečo by si sa mala považovať za nehodnú anjelskej milosti, keď si našla milosť u Boha? Našla si to, čo si hľadala, našla si to, čo sa nikomu pred tebou nepodarilo nájsť, našla si milosť u Boha. Akú milosť? Pokoj medzi Bohom a ľuďmi, zničenie smrti a obnovenie života. To je tá milosť, ktorú si našla u Boha. A toto je znak pre teba: *Počneš a porodíš Syna a dáš mu meno Ježiš*. Vidíš, múdra Panna, že zo samého mena prisľúbeného Syna je zjavné, aká veľká a mimoriadna je milosť, ktorú si našla u Boha. *Dáš mu meno Ježiš*. A iný evanjelista uvádza aj dôvod, prečo práve také meno, keď to anjel vysvetľuje slovami: *lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov* (Mt 1, 21).

Stichira, 6. hlas:

Poslal Boh archanjela Gabriela, * aby Panne zvestoval počatie Syna Božieho. * Cestou do Nazareta premýšľal a žasol nad zázrakom: * Ako je možné, aby sa Boh narodil z Panny, * keď nebesá nebies ho nemôžu objasniť? * Nebo mu je trónom a zem podnožkou. * A on chce prebývať v lone Panny? * Mocní cherubíni a slávni serafíni neodvážia sa naňho pozerat'. * Od Panny však čaká

jediné slovo, * aby z nej mohol prijať telo. * Mám prísny rozkaz Boží, prečo teda váham? * Prečo nepozdravím Pannu: * Raduj sa, Milostiplná, Pán s tebou. * Bud' pozdravená, Prečistá, * raduj sa, panenská Nevesta, Matka Života. * požehnaný je plod tvojho lona.

Sláva: I teraz:, 8. hlas:

Veseľte sa, nebesia, raduj sa, zem! * Večný Syn Boží, čo nemá počiatok, * čo tróni spolu s Otcom, vo svojej добрote a láske k ľudom * so súhlasom Otcovým a s jeho požehnaním * stáva sa zdrojom spásy. * Prijíma telo v lone Panny, * ktorú Svätý Duch pripravil a posvätil. * Ó, div nad divy, Boh sa stáva človekom! * Nekonečný sa dáva lonom obmedziť * a Večný sa rodí v čase. * nadovšetko slávne je panenské počatie * spolu s dobrovoľným ponížením. * Aké to úžasné tajomstvo! * Boh sa počal, vtelil a stal sa tvorom, * keď anjel panne zvestoval počatie: * Raduj sa, Milostiplná, Pán s tebou. * Prichádza plný milosrdenstva.

27. novembra

On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca (*Lk 1, 32-33*).

Čítanie z rečí nášho otca, svätého Bernarda, opáta (Sermo III, 12):

Počúvajte, čo hovorí anjel o tom, ktorému, hoci sa ešte nepočal, prideliť toto meno: *Bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho*. Určite je veľkým, kto si zaslúži volať sa Synom Najvyššieho. Veď ako by nemal byť veľký ten, *ktorého veľkosť nemožno preskúmať?* (Ž 144, 3). A ďalej Písmo hovorí: *Kto je ako Pán, náš Boh?* (Ž 112, 5). Právom je veľký ten, čo sa rovná Najvyššiemu, lebo on sám je Najvyšší. To, že Syn Najvyššieho je rovný

s Najvyšším, nie je žiaden podvod. No celkom určite treba považovať za podvod skutočnosť, že ten, ktorý bol z stvorený ničoho ako anjel, chcel sa rovnať Najvyššiemu a pokúsil sa privlastniť si to, čo patrí Synovi Najvyššieho, ktorý ako Boh z Boha nebol stvorený, ale splodený. Najvyšší Boh Otec totiž, hoci je všemohúci, nemohol stvoriť bytie, ktoré by mu bolo rovné, ani nemohol splodiť Syna, čo by mu nebol rovný. Preto stvoril anjela nepochybne vznešeného, avšak nie takého, ako je On sám, takže nie Najvyššieho. Jedine svojho Jednorodeného, ktorého nestvoril, Všemohúci splodil Všemohúceho, Najvyšší splodil Najvyššieho, Večný zrodil Spoluvečného. Jedine jeho môže vo všetkom a pre všetko prirovnať sebe bez klamu a nespravodlivosti. A práve preto bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho.

Stichiry, 1. hlas:

V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela * k tebe, presvätá Panna, * aby ti oznámil slovo spásy. * On ťa pozdravil: „Raduj sa, Mária! * Pán je s tebou a porodíš Syna večného Otca. * On vykúpi svoj ľud z hriechov.“

Verš: *Deň čo deň zvestujte spásu nášho Boha.*

V šiestom mesiaci z neba Boh poslal archanjela Gabriela * do galilejského mesta Nazaret, * aby priniesol radostnú zvesť služobníci Pánovej. * I pristúpil k nej a povedal: * „Raduj sa, Milostiplná, Pán s tebou! * Raduj sa, príbytok nekonečného Boha! * Nebesia nebies ho pojať nemôžu. * No ty ho prijmeš, Požehnaná. * Raduj sa, vykúpenie Evy a túžba Adamova, * radost' sveta a požehnanie ľudstva.

Sláva: I teraz:

Boh poslal z nebies archanjela Gabriela * k nepoškvrnenej Panne do mesta Nazaret, * aby jej načrtol obraz zázračného počatia. * Duchovný služobník bol poslaný do duchovného mesta * k nebeskej Bráne, Márii, * aby jej zvestoval príchod Vládcu. * Poslal nebeského

dôstojníka do paláca svätej slávy, * aby zaistil Stvoriteľovi trvalý príbytok. * Keď prišiel k Panne, pozdravil ju: * „Raduj sa, Trón ohnivý, * slávnejší nad cherubínsky trón. * Bud' pozdravený Palác nebeského Kráľa, * najvznešenejší príbytok. * V tebe chce prebývať plnosť božstva v podobe človeka * s požehnaním večného Otca * za spoluúčasti Svätého Ducha. * Raduj sa, Požehnaná, Pán je s tebou.

28. novembra

Mária povedala anjelovi: „Ako sa to stane, ved' ja muža nepoznám?“ Anjel jej odpovedal: „Svätý Duch zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sväté, bude sa volať Boží Syn“ (*Lk 1, 34-35*).

Čítanie z homílie biskupa **Amedea z Lossany** (Hom 3):

Ak sa pýtaš, ako sa to stalo, počúvaj archanjela, ako vysvetľuje Márii, čo sa má uskutočniť, keď hovorí: „*Svätý Duch zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni.*“ Raduj sa preto, Mária, a plesaj, lebo počneš z Ducha! Teš sa, lebo tvoje tehotenstvo bude dielom Svätého Ducha! Je pravdou, že si bola sľúbená Jozefovi za manželku, ale Svätý Duch ťa predbehol. On, ktorý ťa stvoril; on, čo položil na teba svoju pečať (porov. *Jn 6, 27*); on, ktorý si ťa vyhradil pre seba; on, ktorý ťa utvoril, stal sa tvojím ženíchom. Ten, čo ťa utvoril, zaľúbil sa do tvojej krásy. Volá ťa a vraví: „*Podžže sem, moja priateľka, moja holubica, ved' zima už odišla*“ (*Pies 2, 10-11*), pod! On *zatúžil za tvojou krásou* (*Ž 44, 12*) a chce sa s tebou spojiť. Nezniesie meškanie, ale ponáhľal sa za tebou. Vstaň teda, zaodej sa rúchom tvojej slávy a vyzdob sa najdrahšími šperkami, lebo Pán našiel v tebe zaľúbenie. Bež v ústrety svojmu Ženíchovi a povedz mu: *Hľa, služobnica Pánova* (*Lk 1, 38*). Ponáhľaj sa, nemeškaj, lebo on meškať nebude, ale bude jasat' ako *borec hotový do behu* (*Ž 18, 6*). Aj ty sa ponáhľaj, *zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca* (*Ž 44, 2*),

aby si mu bežala oproti, aby ti dali bozk ústa Boha (porov. *Pies* 1, 1) a aby si spočinula v jeho blaženom náručí.

Stichiry, 1. hlas:

podoben: Nebésnych činov:

Z nebeských výšin zostúpil Gabriel. * Prišiel do Nazareta a pozdravil Máriu, Pannu: * Raduj sa, lebo počneš Syna, * ktorý bol už pred Adamom, * Tvorcu vekov, Vykupiteľa tých, čo ti spievajú: * Raduj sa, Prečistá!

Verš: Deň čo deň zvestujte spásu nášho Boha.

Slovo jednej podstaty s večným Otcom * nebesá neopustilo a k pozemšťanom sa pripojilo. * Vo svojej добрote a láske tak veľmi sa ponížil, * že prijal Adamovu úbohosť a priodel sa telom, * ktoré mu bolo cudzie.

Verš: Spievajte, Pánovi, pieseň novú, spievaj Pánovi celá zem!

Gabriel priniesol Panne nebeské posolstvo: Bud' pozdravená! * Počneš vo svojom živote toho, * ktorý jedine v tebe sa ubytuje, * ale vesmír ho objat' nemôže. * Staneš sa rodičkou Syna, * ktorý pred dennicou vyžiaril z Otca.

Sláva: I teraz:

Z Otcovej vôle telo si vzalo z teba večné Slovo, * Bohorodička Panna. * Prišiel spasiť náš rod, postihnutý rajskou kliatbou. * Preto ti spolu s anjelom spievame: * Raduj sa, Matka Kristova.

29. novembra

„**Aj** Alžbeta, tvoja príbuzná, počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej, že je neplodná! Lebo Bohu nič nie je nemožné” (Lk 1, 36-37).

Pseudo-Chryzostomos: Slovo o Zachariášovom prorocke a Alžbetinom počatí:

Zachariáš vraví: „*Som starec a moja manželka je v pokročilom veku*“ (Lk 1, 18). Teraz, keď ma staroba približuje k hrobu, mám si azda ľahnúť na manželské lôžko a splodiť syna, keď slnko mojej mladosti došlo k svojmu západu? Beh času ma oslabil a Alžbetino lono odumrelo. Po čom to teda poznám? Anjel mu takto odpovedal: „*Ja som Gabriel, stojím v službe pred Bohom a bol som poslaný s tebou hovoriť a oznámiť ti túto dobrú zvesť. Pozri, budeš nemý a nebudeš môcť hovoriť až do dňa, keď sa toto stane, lebo si neveril mojim slovám, ktoré sa splnia vo svojom čase*“ (Lk 1, 19-20). Keď túžim niečo urobiť, prečo sa na to vypytuješ? Rozhodol som sa priviesť na svet diet'a, prečo skúmaš spôsob? Zbytočne sa dopytuješ na príčiny mojich skutkov. Veď či to nie je tak, že Bohu nie je nič nemožné? Povedz mi: ako sa narodil Izák? Nesplodil ho azda Abrahám – starec – a nenazval azda matkou Sárú, ktorá bola neplodná? Ty, čo očakávaš to isté, prečo neprijímaš moje slová tak, ako ich prijal on? Preto budeš nemý a nebudeš môcť hovoriť, lebo si neuveril mojim slovám. Budeš potrestaný údom, ktorým si hrešil. *Lebo čím kto hreší, tým trestaný býva* (Múd 11, 16). Preto čakaj, až sa moje slová splnia vo svojom čase, lebo čo je nemožné ľuďom, je možné Bohu.

Kondák:

Tebe, Bohorodička, mocná Vládkyňa, spievame víťaznú pieseň. Vyslobodila si nás od zlého, preto ti vrúcne ďakujeme, hoci sme len nehodní služobníci. Ty si nepremožiteľná, zbav nás všetkých bied, aby sme ti mohli spievať: Raduj sa, panenská Nevesta!

Ikos:

Z neba bol poslaný archanjel, aby Matke Boha povedal: Raduj sa!
A keď videl, že ty, Pane, po jeho slovách berieš na seba ľudské telo,
v údive stál a takto ju pozdravil:

Raduj sa, lebo skrze teba k nám radosť prichádza!

Raduj sa, lebo skrze teba pomínie prekliatie!

Raduj sa, lebo si pozdvihla padnutého Adama!

Raduj sa, lebo si zotrela slzy Evine!

Raduj sa, ľudskému rozumu nepochopiteľná výšina!

Raduj sa, hlbina, ktorú nepreniknú ani oči anjelské!

Raduj sa, nádherný trón kráľovský!

Raduj sa, lebo si v živote nosila Stvoriteľa vesmíru!

Raduj sa, Zornica, ktorá nám východ Slnka zvestuje!

Raduj sa, lono, v ktorom sám Boh prebýval!

Raduj sa, lebo skrze teba sa obnovuje všetko stvorenie!

Raduj sa, lebo skrze teba sa Stvoriteľovi klanáme!

Raduj sa, panenská Nevesta!

30. novembra

Mária povedala: „Hľa, služobníčka Pána, nech sa mi stane podľa
tvojho slova.” Anjel potom od nej odišiel (*Lk 1, 38*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa
Lukáša (*Exp., II, 16*):

Mária nakoniec hovorí: „*Hľa, služobnica Pánova, nech sa mi stane podľa tvojho*

slova“ (Lk 1, 38). Uvažuj o jej pokore, všimni si jej odovzdanosť. Hoci je vyvolená stať sa matkou, ona sa považuje za Pánovu služobnicu a nepovyšuje sa pre neočakávaný prísľub. Zároveň, keď samu seba nazvala služobníčkou pripravenou urobiť všetko, čo sa od nej žiada, nerobí si nárok na privilegium tak veľkej milosti. Lebo tá, čo má porodiť toho, ktorý je tichý a pokorný (porov. Mt 11, 29), sama má ukázať príklad pokory. *Hľa, služobnica Pánova, nech sa mi stane podľa tvojho slova.* Máš poslušnosť, uvažuj o túžbe. Slová: *hľa, služobnica Pánova*, vyjadrujú totiž ochotu slúžiť, a slová, čo nasledujú: *nech sa mi stane podľa tvojho slova*, poukazujú na túžbu po naplnení.

Kondák:

Najsvätejšia Panna, istá si svojim panenstvom, smelo povedala Gabrielovi: Záhadné sú tvoje slová a duši mojej ťažko pochopiteľné, lebo mi oznamuješ, že počnem bez muža a budem matkou, pričom voláš: Aleluja.

Ikos:

Panna si túžobne želala pochopiť toto tajomstvo, preto povedala Božiemu sluhovi: Povedz mi, ako sa môže v panenskom lone počať a narodiť z neho syn? A on ju s bážňou a úctou pozdravil:

Raduj sa, vyvolená na uskutočnenie nevýslovného tajomstva!

Raduj sa, mlčanlivá viera prosiacich!

Raduj sa, začiatok Kristových zázrakov!

Raduj sa, ty, v ktorej sa začali plniť jeho príkazy!

Raduj sa, rebrík, po ktorom sám Boh z neba zostúpil!

Raduj sa, most, po ktorom ľudstvo zo zeme do neba prechádza!

Raduj sa, zázrak, pri ktorom nenachádzajú slová ani anjeli!

Raduj sa, lebo ty si prinútila démonov nariekať!

Raduj sa, lebo si porodila Svetlo zázračné!

Raduj sa, lebo si zachovala v srdci tajomstvo!

Raduj sa, lebo prevyšuješ všetkých mudrcov!

Raduj sa, lebo osvecuješ mysle všetkých veriacich!

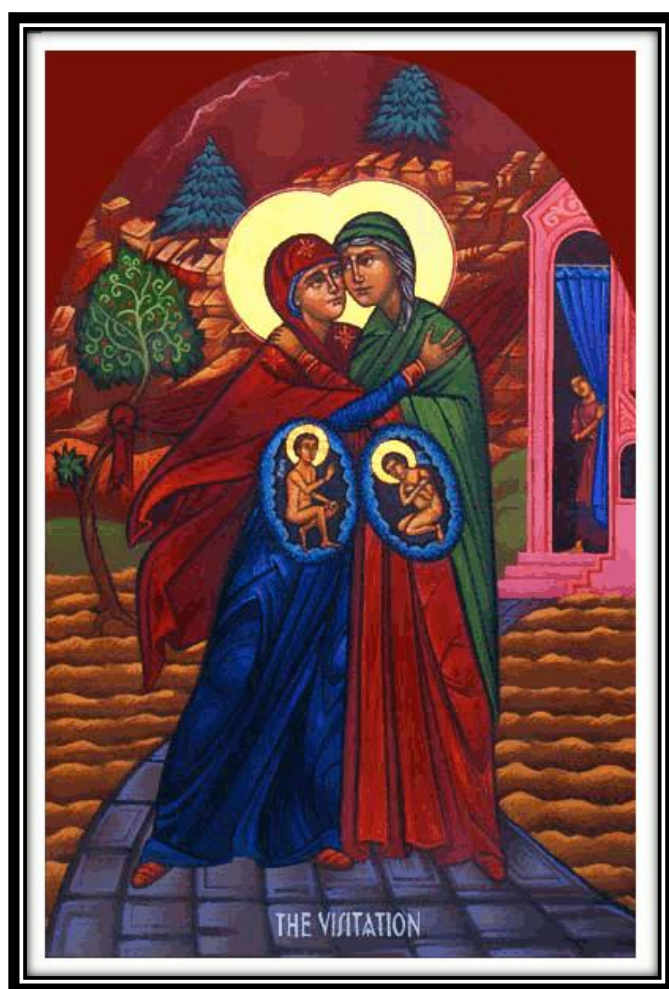
Raduj sa, panenská Nevesta!

Tretí týždeň:

Návšteva Márie u Alžbety

1. decembra

V tých dňoch * sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Svätý Duch (*Lk 1, 39-41*).

Čítanie z homílie **Jakuba zo Sarug**, na Zvestovanie (121-152):

Mária sa pohotovo vydala na cestu k Alžbete, aby mohla obdivovať veľký div nového počatia. Mária uverila slovám pravého anjela a zázračne prijala počatie ako skutočnosť. Išla navštíviť starenu v pokročilom veku a ona sama už bola v požehnanom stave, lebo slová, ktoré počula od anjela, pokladala za pravdivé. A tak sa stretli, ako už bolo povedané, mladá žena so starou. Ráno sa stretlo s Večerom a objali sa. Mária je ráno, čo prináša Slnko spravodlivosti (porov. *Mal 3, 20*). Alžbeta predstavuje večer, lebo nesie žiarivú Hviezdu (porov. *Jn 5,35*). Prišlo Ráno a pozdravilo svoju spoločníčku – Večer. Večer sa zachvel pri pohľade, ako ho objíma Ráno. Panna, ešte dievča, bola múdra a pokorná a ako matka vzdala úctu starene, ktorá ju prijala. Ale pretože Hviezda nemohla prijať Slnko, pri jej príchode sa zachvela ihneď ju začala velebiť. Ranné svetlo sa stretlo s večernou tmou, priviedlo ju do rozpakov a ona nemohla zniesť jeho lúče. Mladá deva prehovorila a syn stareny žasol pohnutý, Slovo vyburcovalo Hlas, aby sa prejavil. Syn Panny, starý svojimi dňami (porov. *Dan 7, 9*) a pradávny storočiami, začal uskutočňovať nové dielo medzi levitmi, a síce: pomazal Svätým Duchom chlapca už v lone jeho matky a skôr, než by sa bol narodil, v lone matky ho pokrstil.

Kondák:

Moc Najvyššieho zatônila Pannu, čo muža nepoznala, jej nepoškvrnené lono sa stalo úrodnou pôdou pre všetkých, čo túžia po spáse a takto jej spievajú: Aleluja.

Ikos:

Panna, ktorá v živote Boha nosila, ponáhľala sa k Alžbete. Diet'a v Alžbetinom lone hneď rozpoznalo Máriin pozdrav, zaplesalo a pohybmi namiesto spevu odpovedalo Bohorodičke:

Raduj sa, nevädnuća ratolesť stromu života!

Raduj sa, životná sila nesmrteľného ovocia!

Raduj sa, ty, ktorá si urobila Stvoriteľa milovníkom ľudí!

Raduj sa, lebo si porodila rozsievачa života!

Raduj sa, úrodná vinica, ktorá rodí bohatstvách milosti!

Raduj sa, stôl, ktorý ponúka hojnosť zmierenia!

Raduj sa, lebo ty si raj, čo zakvitol do bohatej úrody!

Raduj sa, lebo dušiam pripravuješ útočisko istoty!

Raduj sa, ľubovonné kadidlo modlitieb!

Raduj sa, zmierenie sveta celého!

Raduj sa, lebo sprostredkúvaš Božie milosrdenstvo hriešnikom!

Raduj sa, lebo cez teba majú ľudia v Bohu dôveru!

Raduj sa, panenská Nevesta!

2. decembra

Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo diet'a v mojom lone. A blažená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán” (*Lk 1, 42-45*).

Čítanie z reči Petra de Blois (Sermo 27):

Alžbeta zvolala: „*Odkiaľ mám to šťastie, že matka môjho Pána prichádza ku mne?*“ Kto ti oznámil, ó, svätá žena, že prišla k tebe matka tvojho Pána? Ona povedala: „*Len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radostou sa zachvelo dieťa v mojom lone.*“ Ján horel, lebo od Najvyššieho bol zoslaný oheň do lona Panny ústami Gabriela, aby prostredníctvom slov Panny Svätý Duch roznieť oheň v chlapcovi a urobil z neho lampu, ktorá má horieť pred Pánom. Takže keď Mária prehovorila, Jánova duša sa rozviazala. Svätý Duch, čo v plnosti prebýval v Panne, prešiel z Panny na Jána a z Jána na Alžbetu a Zachariáša. Preto duch Márie zaplesal v Bohu, jej Spasiteľovi, a hneď pri jeho príchode zaplesal aj Ján v lone svojej matky, pričom zaplesala aj matka. Otec i matka prorokovali, všetci boli naplnení Svätým Duchom. Z Máriinho vnútra tečú prúdy riek, lebo ona je *prameň živej vody, ktorá dáva večný život (Jn 4, 14)*. Oheň Svätého Ducha prudko rozpálil všetkých, čo boli v dome, lebo tam nebol nik, *kto by sa mohol ukryť pred jeho žiarou* (porov. Ž 18, 7). Všetci horia, všetci žiaria.

Kondák:

Moc Najvyššieho rozviazala v príhodnom čase neplodnosť stareny, spravodlivej Alžbety. Teba, slávny Predchodca Pánov, počala a ukrývala sa päť mesiacov, hovoriac: „Toto mi urobil Pán v čase, keď zhliadol na mňa, aby ma zbavil hanby pred ľudmi.“ A keď prijala tú, čo vo svojom lone nosila Krista, naplnená Svätým Duchom veľkým hlasom zvolala: „Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“ Preto radujúc sa spolu s ňou volala: Aleluja.

Ikos:

Kedže si mal kráčať pred Pánom s duchom a mocou Eliáša, už v lone tvojej matky si bol naplnený Svätým Duchom. Tam si sa prejavil ako obdivuhodný prorok, keď si ešte pod srdcom matky radostne zaplesal pri príchode matky Pána. Spoznal si Boha,

ktorého nosila Milostiplná a ústami matky si o ňom vydal svedectvo. Patrílo sa, aby sväté udalosti mali takýto slávny začiatok. I my nad tým žasneme a s radosťou ti voláme:

Raduj sa, lebo si už v matkinom lone podivnou radosťou poukázal na Pána, ktorý ťa poslal pred sebou!

Raduj sa, lebo skrze teba bolo tvojej matke Alžbete zjavené vtelenie Krista!

Raduj sa, lebo aj ona bola naplnená Svätým Duchom!

Raduj sa, lebo aj ona sa prejavila ako predivná prorokyňa!

Raduj sa, lebo ona nazvala blaženou presvätú Pannu Máriu!

Raduj sa, lebo ju pomenovala matkou Pána!

Raduj sa, lebo i plod jej lona bez účasti muža je nazvaný požehnaným!

Raduj sa, ohlásenie Božej Premúdrosti!

Raduj sa, svätého manželstva požehnanie!

Raduj sa, prečudný výhonok z neplodného lona!

Raduj sa, lebo si svojím narodením ľuďí prekvapil!

Raduj sa, jasný Slova Hlas!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

3. decembra

Mária hovorila: „Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi, lebo zhliadol na poníženosť svojej služobníčky. Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia“ (*Lk 1, 46-48*).

Čítanie z homílie **Petra Autperta** na sviatok Zosnutia Bohorodičky
(208, 7):

Naša túžba má spočívať v tomto: aby naša duša velebila Pána za každú jednu vec; aby počala Božie Slovo; aby ho zrodila a živila; aby pamätala na svätú výmenu našej spásy a na spôsob, akým bola vyslobodená zo svojej neprávosti bez vlastných zásluh, ako bola vykúpená Kristovou krvou, a to len vďaka Božej dobrotivosti. Nech volá: *Velebí moja duša Pána!*“ Evanjelium hovorí: *Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna* (Jn 3, 16) a Apoštol dodáva: *On vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých* (Rim 8, 32). Ó, ako sa tu prejavila mimoriadna láska! Neoceniteľná, horiaca láska! Kto by nezmeravel v úžase nad bohatstvom toľkej lásky? Kto by mohol kedy dúfať, že On, zrodený z Otca pred vekmi, kvôli ľuďom sa narodí v čase a stane sa človekom zo ženy? Preto napísal Apoštol: *Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod Zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod Zákonom, aby sme dostali adoptívne synovstvo* (Gal 4, 4-5). Kto by si čo i len pomyslel, že ten, čo nesie celý svet, bude raz nesený rukami ženy? Že ten, ktorý je chlebom anjelov (Ž 77, 25) bude raz požívať pokrm? Že nebeská Moc sa stane slabou? Že ten, ktorý je Životom všetkých, podstúpi smrť? A preto nech v každej jednej veci Máriina duša velebí Pána, a nech ho velebí aj naša duša.

Stichiry, 4. hlas:

Vzišiel si z útroby ako prorok a Predchodca, * Ján, krstiteľ Krista.
* Radoval si sa a poskočil v lone matky, * vidiac, ako k služobníčke prišla Kráľovná, * čo nosila pod srdcom Večného, * narodeného z Otca bez matky. * Prišla i k tebe, čo si podľa prisľúbenia zažiaril z neplodnej i zo starca. – Pros Pána, aby sa zmiloval nad našimi dušami.

Sláva, 8. hlas:

Počúvaj Alžbetu, čo hovorí Panne Márii: * „Veľmi si ma vyzna-

menala, keď si ku mne prišla. * Matka môjho Pána, ty nosíš pod srdcom Kráľa, ja len vojaka, * ty Zákonodarcu, ja len plníteľa zákona, * ty večné Slovo Božie, ja Hlas, * ten, čo zvestuje príchod nebeského Kráľovstva.

I teraz, 6. hlas:

Alžbeta počala predchodcu milosti * a Nepoškvrnená Pána slávy. * Matky sa bozkali, deti zaplesali. * Sluha velebil Vládcu a matka sa podivila * a privítala Máriu slovami: * „Odkiaľ mám to šťastie, že Matka môjho Pána ku mne zavítala?“ * Pane, plný milosrdenstva, * spas svoj opustený ľud.

4. decembra

Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný, a sväté je jeho meno. A jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja (Lk 1, 49-50).

Čítanie z komentára **Ctihodného Bédu** na evanjelium podľa Lukáša (I, 46-51):

Premýšľaj, akými slovami začína hymnus: *Velebí moja duša Pána*. Iba tá duša, ktorej sa Pán rozhodol urobiť veľké veci, môže ho chváliť, a tých, čo zdieľajú rovnaké túžby, povzbudzuje slovami: *Velebte so mnou Pána a oslavujme jeho meno spoločne* (Ž 33, 4). A o jeho mene platí, že je *sväté*, lebo vďaka svojej mimoriadnej moci prevyšuje všetko tvorstvo a veľmi sa líši od toho, čo sám stvoril. *Jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja*. Potom od osobitných darov, ktorými ju zahrnul, Mária prechádza k Božím zámerom, ktoré sa týkajú všetkých. Popisuje stav celého ľudského rodu a vysvetľuje, aký je údel pyšných a čo čaká pokorných; čím sú Adamovi synovia s ich slobodným rozhodovaním a čím sa stávajú Boží

synovia vďaka milosti. Nehovorí preto: „Veľké veci urobil Mocný iba mne“, ale *celému ľudu* a pokoleniu, *ktoré sa ho bojí a koná spravodlivo* (Sk 10, 35).

Stichiry, 4. hlas:

Vzišiel si z útroby ako prorok a Predchodca, * Ján, krstiteľ Krista.
* Radoval si sa a poskočil v lone matky, * vidiac, ako k služobníčke prišla Kráľovná, * čo nosila pod srdcom Večného, * narodeného z Otca bez matky. * Prišla i k tebe, čo si podľa prisľúbenia zažiaril z neplodnej i zo starca. – Pros Pána, aby sa zmiľoval nad našimi dušami.

Sláva, 8. hlas:

Počúvaj Alžbetu, čo hovorí Panne Márii: * „Veľmi si ma vyznamenala, keď si ku mne prišla. * Matka môjho Pána, ty nosíš pod srdcom Kráľa, ja len vojaka, * ty Zákonodarcu, ja len plniteľa zákona, * ty večné Slovo Božie, ja Hlas, * ten, čo zvestuje príchod nebeského Kráľovstva.

I teraz, 6. hlas:

Alžbeta počala predchodcu milosti * a Nepoškvrnená Pána slávy.
* Matky sa bozkali, deti zaplesali. * Sluha velebil Vládca a matka sa podivila * a privítala Máriu slovami: * „Odkiaľ mám to šťastie, že Matka môjho Pána ku mne zavítala?“ * Pane, plný milosrdenstva, * spas svoj opustený ľud.

5. decembra

Ukázal silu svojho ramena, rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú. Mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených. Hladných nakrmil dobrotami a bohatých prepustil naprázdno (*Lk 1, 51-53*).

Čítanie z komentára **Ctihodného Bédu** na evanjelium podľa Lukáša (I, 46-51):

Slová: *Vykonal veľké veci mocou svojho ramena* znamenajú: prostredníctvom samého Syna Božieho. To neznamená, že Boha Otca si treba predstavovať nejako telesne, a že Syn je s ním spojený ako je spojená s telom nejaká jeho časť. *Pánovým ramenom* sa nazýva preto, lebo *všetko povstalo skrze neho* (*Jn 1, 3*). Lebo tak, ako vďaka svojmu ramenu môžeš pracovať, tak sa aj Slovo nazýva „Božím ramenom“, keďže svet povstal skrze Slovo. Veď ak človek vystiera svoje rameno, aby mohol niečo vykonať, nerobí tak azda preto, aby sa po jeho slovách bezprostredne uskutočnilo to, o čom hovoril? Ak by mal totiž takú veľkú autoritu, žeby sa na jeho slovo niečo stalo bez toho, žeby uviedol do pohybu telo, potom samo slovo možno pokladať za jeho rameno. A preto keď počujeme, že ramenom Boha Otca je Boží Syn, nech nám nie je na prekážku spôsob fungovania nášho tela, ale podľa miery, nakoľko sme schopní to pochopiť, uvažujme o Moci a Múdrosti Božej, vďaka ktorej všetko bolo stvorené.

Kondák:

Moc Najvyššieho rozviazala v príhodnom čase neplodnosť stareny, spravodlivej Alžbety. Teba, slávny Predchodca Pánov, počala a ukrývala sa päť mesiacov, hovoriac: „Toto mi urobil Pán v čase, keď zhliadol na mňa, aby ma zbavil hanby pred ľudmi.“ A keď prijala tú, čo vo svojom lone nosila Krista, naplnená Svätým Duchom veľkým hlasom zvolala: „Čím som si zaslúžila, že matka

môjho Pána prichádza ku mne?“ Preto radujúc sa spolu s ňou volala: Aleluja.

Ikos:

Kedže si mal kráčať pred Pánom s duchom a mocou Eliáša, už v lone tvojej matky si bol naplnený Svätým Duchom. Tam si sa prejavil ako obdivuhodný prorok, keď si ešte pod srdcom matky radostne zaplesal pri príchode matky Pána. Spoznal si Boha, ktorého nosila Milostiplná a ústami matky si o ňom vydal svedectvo. Patrilo sa, aby sväté udalosti mali takýto slávny začiatok. I my nad tým žasneme a s radosťou ti voláme:

Raduj sa, lebo si už v matkinom lone podivnou radosťou poukázal na Pána, ktorý ťa poslal pred sebou!

Raduj sa, lebo skrze teba bolo tvojej matke Alžbete zjavené vtelenie Krista!

Raduj sa, lebo aj ona bola naplnená Svätým Duchom!

Raduj sa, lebo aj ona sa prejavila ako predivná prorokyňa!

Raduj sa, lebo ona nazvala blaženou presvätú Pannu Máriu!

Raduj sa, lebo ju pomenovala matkou Pána!

Raduj sa, lebo i plod jej lona bez účasti muža je nazvaný požehnaným!

Raduj sa, ohlásenie Božej Premúdrosti!

Raduj sa, svätého manželstva požehnanie!

Raduj sa, prečudný výhonok z neplodného lona!

Raduj sa, lebo si svojím narodením ľudí prekvapil!

Raduj sa, jasný Slova Hlas!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

6. decembra

Ujal sa Izraela, svojho služobníka, lebo pamätá na svoje milosrdenstvo, ako sľúbil našim otcom, Abrahámovi a jeho potomstvu naveky” (Lk 1, 54-55).

Čítanie z reči nášho otca, svätého Leva Veľkého (Sermo 32, 2):

Počúvajte, čo nás učí prorok Dávid: *Všetky cesty Pánove sú milosrdenstvo a pravda* (Ž 24, 10). Spôsob života veriaceho človeka sa má odvíjať podľa vzoru, ako koná sám Boh. Celkom správne totiž Boh chce byť napodobňovaný tými, ktorých stvoril na svoj obraz a podobu (porov. Gn 1, 26). Lebo vznešenosť jeho slávy nedosiahneme skôr, kým v nás nebudú sídliť milosrdenstvo a pravda. Práve týmito dvoma cestami, po ktorých prišiel Pán k tým, čo mali byť spasení, majú sa aj oni ponáhľať v ústrety Spasiteľovi, lebo Božie milosrdenstvo nás robí milosrdnými a jeho pravda – pravdivými. Tak ako spravodlivý duch kráča cestou pravdy, rovnako dobrý duch ide cestou milosrdenstva. No tieto cesty nie sú oddelené, akoby každé z týchto dobier bolo treba hľadať inde a akoby rásť v milosrdenstve bola jedna vec a iné by znamenalo napredovať v pravde. Nemôže byť milosrdný ten, kto sa vzdialil od pravdy, ani spravodlivým nemôže byť nik, komu je cudzie milosrdenstvo. Kto nie je bohatý na obe tieto cnosti, nebude praktizovať ani jednu z nich.

Kondák:

Moc Najvyššieho zatônila Pannu, čo muža nepoznala, jej nepoškvrnené lono sa stalo úrodnou pôdou pre všetkých, čo túžia po spáse a takto jej spievajú: Aleluja.

Ikos:

Panna, ktorá v živote Boha nosila, ponáhľala sa k Alžbete. Diet’a v Alžbetinom lone hneď rozpoznalo Máriin pozdrav, zaplesalo a pohybmi namiesto spevu odpovedalo Bohorodičke:

Raduj sa, nevädnuća ratolest' stromu života!

Raduj sa, životná sila nesmrteľného ovocia!

Raduj sa, ty, ktorá si urobila Stvoriteľa milovníkom ľudí!

Raduj sa, lebo si porodila rozsievачa života!

Raduj sa, úrodná vinica, ktorá rodí bohatstvú milosti!

Raduj sa, stôl, ktorý ponúka hojnosť zmierenia!

Raduj sa, lebo ty si raj, čo zakvitol do bohatej úrody!

Raduj sa, lebo dušiam pripravuješ útočisko istoty!

Raduj sa, ľubovonné kadidlo modlitieb!

Raduj sa, zmierenie sveta celého!

Raduj sa, lebo sprostredkúvaš Božie milosrdenstvo hriešnikom!

Raduj sa, lebo cez teba majú ľudia v Bohu dôveru!

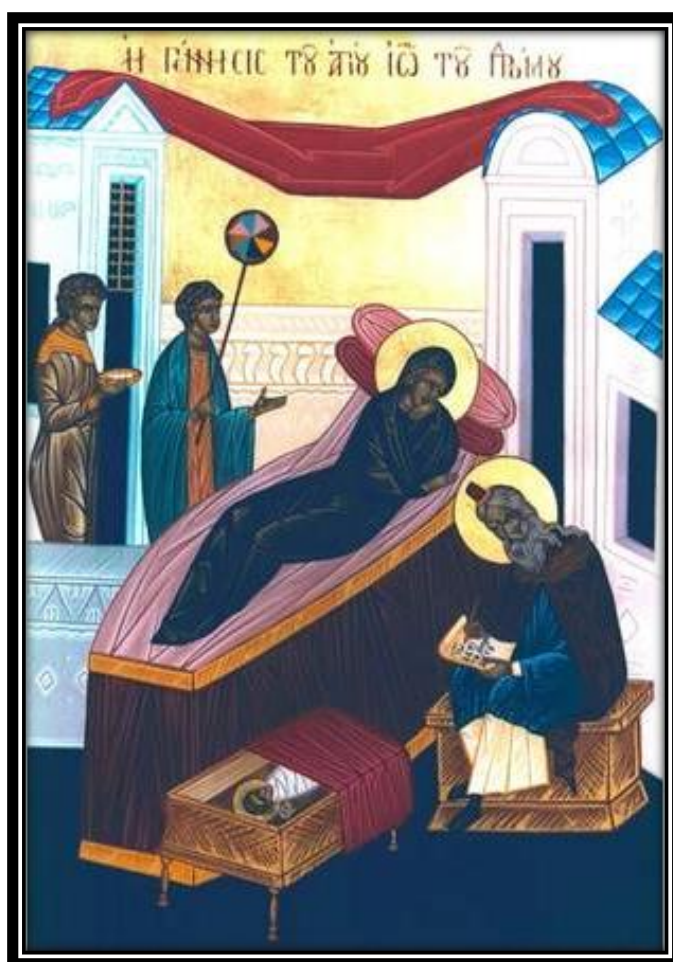
Raduj sa, panenská Nevesta!

Štvrtý týždeň:

Narodenie Jána Krstiteľa

7. decembra

Alžbete nadišiel čas pôrodu a porodila syna. Keď jej susedia a príbuzní počuli, že jej Pán prejavil svoje veľké milosrdenstvo, radovali sa s ňou. Na ôsmy deň prišli chlapca obrezať a chceli mu dať meno Zachariáš po jeho otcovi. Ale jeho matka povedala: „Nie, bude sa volať Ján.“ Povedali jej: „Veď v tvojom príbuzenstve sa nik takto nevolá.“ Dali znak otcovi, ako ho chce nazvať on. Vypýtal si tabuľku a napísal: „Ján sa bude volať.“ A všetci sa divili. Vtom sa mu rozviazali ústa a jazyk i prehovoril a velebil Boha (*Lk 1, 57-64*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Ambróza**, na evanjelium podľa Lukáša (Exp., II, 31):

Svätý evanjelista Lukáš si obdivuhodne pokladal za potrebné zdôrazniť, že väčšina prítomných bola za to, aby sa chlapec volal po otcovi – Zachariáš. To preto, aby si vedel, že jeho matke neprekážalo meno, ktoré sa v rodine nevyskytovalo, ale že jej toto meno vnukol Svätý Duch rovnako, ako to predtým zvestoval Zachariášovi anjel. A nielen to. On, ktorý bol nemý, nemohol oznámiť manželke meno dieťaťa. Bolo to prorocké vnuknutie, že Alžbeta poznala to, čo sa nedozvedela od manžela. *Ján sa bude volať*. Chce sa tým povedať: My mu dávame toto meno, lebo sme to tak prijali od Boha. Toto meno sme totiž preňho nevybrali, ale dostali. Prijat' meno od boha je charakteristickou známkou svätých. Preto je Jakub nazvaný Izrael, lebo videl Boha (porov. *Gn 32, 28-30*). Náš Pán dostal meno Ježiš ešte pred svojím narodením, a toto meno mu nedal anjel, ale sám Otec. Hovorí totiž: „Môj Syn Ježiš sa zjaví spolu s tými, čo sa s ním budú radovať. to sú tí, ktorí boli ponechaní na štyristo rokov. Po uplynutí tých rokov môj Syn, Kristus, zomrie a svet sa obráti“ (*4 Ezd 7, 28-30*). Evanjelista právom poznamenáva, že nik z príbuzných nenosil predtým toto meno, aby si pochopil, že toto meno nie je meno rodiny, ale meno proroka.

Kondák:

Zmätený búrkou pochybností nemohol prehovorit' kňaz Zachariáš, ako to anjel predpovedal. No len čo po tvojom narodení, Pánov Predchodca, napísal tvoje milostivé meno, ihneď sa mu otvorili ústa i jazyk, takže zveleboval Boha a prorokoval: Požehnaný je Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud. A ty chlapček, budeš sa volat' prorokom Najvyššieho a budeš spievať: Aleluja.

Ikos:

Ked' sa okolití ľudia dopočuli o tvojom preslávnom a divnom narodení, v úžase sa spytovali jeden druhého: „Čím len bude tento chlapec?“ Preslávnny Pánov Predchodca, my si ťa ctíme ako najväčšieho spomedzi tých, čo sa zo žien narodili a takto ti spievame:

Raduj sa, lebo už od svojho počatia si bol plný milostivých znakov!

Raduj sa, lebo ťa Boh oslávil už pri tvojom narodení!

Raduj sa, lebo už ako chlapčeka otec ťa nazval prorokom Najvyššieho!

Raduj sa, lebo už v detstve si bol osvietený a posilňovaný Svätým Duchom!

Raduj sa, príbuzný vteleného Boha!

Raduj sa, lebo ti Boh zveril poslanie byť Predchodcom a Krstiteľom!

Raduj sa, Zora, zvestujúca svetu nové Svetlo!

Raduj sa, Hviezda, osvetľujúca cestu ku Kristovi!

Raduj sa, Dennica nezapadajúceho Slnka!

Raduj sa, Svietnik Svetla, čo nehasne!

Raduj sa, lebo si pripravil cestu prichádzajúcemu Kristovi!

Raduj sa, lebo si bol anjelom i človekom zároveň!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

8. decembra

Všetkých ich susedov zmocnil sa strach a všade po judejských horách sa hovorilo o týchto udalostiach. A všetci, čo to počuli, vstúpili si to do srdca a vraveli: „Čím len bude tento chlapec?“ A vskutku Pánova ruka bola s ním. Jeho otca Zachariáša naplnil Svätý Duch a takto prorokoval: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud“ (Lk 1, 65-68).

Čítanie z komentára **Ctihodného Bédu** na evanjelium podľa Lukáša (I, 67):

Aká veľká je štedrosť Božieho daru, ak je horlivosť našej viery pripravená prijať ho! Hľa, schopnosť hovoriť, ktorá bola odňatá neveriacemu, teraz je prinavrátená spolu s duchom proroctva tomu, kto verí. *Pán navštívil svoj ľud*, ktorý sa zmietal s'aby v dlhotrvajúcom stave slabosti a krvou svojho jediného Syna zaplatil výkupné za ľud, ktorý bol otrokom hriechu. Treba si všimnúť aj to, že je povedané o ňom: *navštívil a vykúpil svoj ľud*. Neprišiel tak, že ho už našiel ako svoj ľud, ale tým, že ho navštívil, urobil ho svojím. Je to podobné tomu, o čom sa spieva na konci knihy Prísloví: *Ktože nájde ženu silnú?* (Prís 31, 10). Aj v tomto prípade nenachádza takú ženu, totiž Cirkev, ktorá by už bola silná, čiže horlivá vo viere. Ale robí ju silnou tým, že si ju berie za ženu, lebo ju privádza k dokonalosti vďaka jedinečnosti viery.

Kondák:

Bezbožný rozkaz nespravodlivého Herodesa, vraha detí, vyhnal ťa z otcovského domu do neprechodnej púšte, kam ťa zanesla tvoja matka. Tam si, Pánov Predchodca, prebýval až do času, keď si

vystúpil pred Izrael. Jedával si kobyľky a divý med, spievajúc Bohu:
Aleluja:

Ikos:

Naozaj veľký zámer mal Boh s tebou, bohumilý Ján. Ved' už od detských plienok si prejavil lásku k asketickému životu. Z vôle Najvyššieho si bol poslaný ohlasovať ľudom blížiacu sa spásu v Kristovi. Preto aj my ti vyjadrujeme svoj obdiv a s láskou voláme:

Raduj sa, lebo už ako dieťa si bol postrachom pre kráľa Herodesa!

Raduj sa, lebo pravica Najvyššieho ťa zachránila pred nečakanou smrťou!

Raduj sa, voňavá Ruža v púšti!

Raduj sa, lebo si všetkých udivil veľkosťou tvojej askézy!

Raduj sa, spolaľhivý ukazovateľ pravej cesty!

Raduj sa, obdivuhodný strážca čistoty a nevinnosti!

Raduj sa, dokonalý vzor evanjeliového zrieknutia sa seba!

Raduj sa, Ochranca mníchov a ich opora!

Raduj sa, Osvietenie rozumu teológov!

Raduj sa, lebo hriešnikom otváraš bránu Božieho milosrdenstva!

Raduj sa, lebo kajúcnikom podávaš Pánovo odpustenie!

Raduj sa, lebo pomáhaš konať skutky hodné pokánia!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

9. decembra

Vzbudil nám mocného Spasiteľa z rodu Dávida, svojho služobníka, ako odpradáva hovoril ústami svojich svätých prorokov, že nás oslobodí od našich nepriateľov a z rúk všetkých, čo nás nenávidia (*Lk 1, 69-71*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Gregora Veľkého**, na knihu Jób (*Moralia in Job XIII, 51-52*):

Kdeže je teraz to, čo očakávam? (*Jób 17, 15*). Po čom mohli tak vrúcne túžiť spravodliví, ak nie po tom, aby už prišiel Boh, spravodlivý a ospravodlivujúci, ktorý by dobrovoľne zostúpil, zdieľal by s ľudstvom jeho bolesť a svojou spravodlivosťou by vyslobodil väzňov smrti? Ani na okamih neprestávali s horúcou túžbou očakávať jeho príchod. Vedeli, že raz príde, ale modlili sa, aby prišiel skoro. Preto sa Jób neobmedzuje iba na to, že povie: Kdeže je to, čo očakávam?, ale hovorí: Kdeže je teraz to, čo očakávam? Zdôrazňuje slovo *teraz*, čím vyjadruje vrúcne želanie, aby Ten, čo má raz prísť, prišiel ihneď. A pokračuje slovami: *Kto bude brat' ohľad na moju trpezlivosť?* Vyslovil želanie, že chce byť vykúpený rýchlo, hoci zatiaľ žije v tele, a že chce vystúpiť z podsvetia na nebesia. Tým, čo žili na počiatku sveta, mohlo sa zdať, že vykúpenie ľudstva, ktoré sa uskutočnilo, až nadišla plnosť času, mešká. Od prijatia nebeských darov ich totiž delil veľký časový úsek, ako to potvrdzuje aj evanjelium slovami: *Mnohí proroci chceli vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli* (*Lk 10, 24*). Preto aj teraz Jób hovorí: *Kto bude brat' ohľad na moju trpezlivosť?*, čím vyjadruje svoju nesmiernu túžbu.

Stichiry, 4. hlas:

Jánovo narodenie vracia reč Zachariášovi. * Ved' ako mohol mlčať otec, keď prišiel na svet Hlas. * Nevera vzala reč otcovi, * ale radosť z narodenia syna mu ju vrátila. * Ako mu anjel zvestoval, * narodil sa mu Predchodca Svetla a Hlas Slova, * ten, čo sa teraz modlí za naše duše.

Verš: Požehnaný je Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud.

Dnes Hlas Slova rozväzuje jazyk otcov pre neveru zviazaný. * Cirkev poučuje o zázračnom zrodení z dlho neplodnej matky. * Prichádza Svietnik Svetla a zvestuje žiaru Slnka pravdy. * Obnovuje ľudstvo a dáva spásu našim dušiam.

Verš: A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.

Pred narodením Slova Božieho z Panny * Ján, sť'a anjel z mužov najväčší a z prorokov najslávnejší, * prijíma život z prestarlých rodičov. * Veľkým udalostiam dal Boh slávny začiatok. * Preto vekom pokročilá počala a Panna bez muža život Kristovi dala. * Sláva tebe, Pane, * lebo si zázrakmi preslávil začiatok našej spásy.

Sláva: I teraz:

Dnes sa zjavil veľký Predchodca, * čo vzišiel z neplodného lona Alžbety. * Najväčší prorok zo všetkých prorokov. * Jemu podobného nebolo a ani nebude, * lebo za Predchodcom-svietnikom prišlo najjasnejšie Svetlo. * Za Hlasom prišlo Slovo a za družbom Ženích. * On pripravoval Pánovi dokonalý ľud * a očisťoval vodou i Duchom. * Výhonok, čo vypučal zo Zachariáša, * dobrá výchova púšte, * ohlasovateľ pokánia a očistenie prehrešení. * V podsvetí zvestoval vzkriesenie z mŕtvych * a teraz sa prihovára za naše duše.

10. decembra

Preukázal milosrdenstvo našim otcom a pamätá na svoju svätú zmluvu, na prísahu, ktorou sa zaviazal nášmu otcovi Abrahámovi, že nás vyslobodí z rúk nepriateľov, aby sme mu bez strachu slúžili

vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou po všetky dni nášho života (*Lk 1, 72-75*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Augustína**, na 35. žalm. (Exp. in psalmos, XXX5, 8):

Pane, tvoje milosrdenstvo je na nebesiach a tvoja vernosť siaha až k oblakom (*Ž 35, 5*). Je to milosrdenstvo, ktoré daruješ svojim svätým. Je nebeské, nie pozemské; je večné, nie dočasné. A akým spôsobom si ho mohol zvestovať ľudom? Tak, že *tvoja vernosť siaha až k oblakom*. Veď kto by mohol poznať nebeské milosrdenstvo Boha, keby ho sám Boh nebol ohlásil ľudom? A ako ho ohlásil? Tým, že svoju pravdu vyslal až k oblakom. Čo sú to za oblaky? Sú to ohlasovatelia Božieho slova. Kvôli tomu sa na istom mieste v Písme Boh rozhneval na jednu vinicu. Chápete, verím, že mám na mysli miesto z proroka Izaiáša, kde hovorí o istej vinici toto: *Čakal som, že urodí brozno, ale rodila len trnie*. A aby si nik nemyslel, že ide doslovne o nejakú vinicu, zakončuje týmito slovami: *Vinicu Pána zástupov je dom Izraela, obyvatelia Júdu sú jeho vybraný sad* (*Iz 5, 7*). Robil výčitky vinici, očakával, že zarodí hrozno, kým ona zarodila trnie. Preto jej hovorí: *Prikážem oblakom, aby na ňu nepršali dážď* (*Iz 5, 6*). A tak sa aj stalo. Bratia, tými oblakmi sú ohlasovatelia slova pravdy. Dúfajme teda v milosrdenstvo, avšak v také, ktoré je na nebesiach.

Stichiry, 2. hlas:

Oslavujme Proroka, syna prorokovho, * zrodeného z neplodnej matky, * najväčšieho zo synov žien, * slávneho Jána, obyvateľa púšte. * Spievajme mu žalmy a duchovné piesne * a v modlitbách k nemu volajme: * Krstiteľ a Predchodca nášho Spasiteľa, * pre tvoje sväté narodenie a veľké zásluhy pros Krista, * aby svet obdaril pokojom * a našim dušiam dal veľké milosti.

Verš: *Požehnaný je Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud.*

Prišiel Hlas milostivého Slova, * hlásateľ príchodu Slnka spravodlivosti, syn neplodnej matky, predchodca Ján. * Plesajte ľudia, lebo nám prišiel pripraviť cestu spásy. * Ešte v lone matky zaplesal a klaňal sa Baránkovi, * ktorý sníma hriechy sveta * a preukázal nám veľkú milosť.

Verš: *A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho.*

Už v lone matky posvätený * plnosťou daru proroctva naplnený * narodil sa dnes Ján Krstiteľ. * Svojím príchodom jasne zvestuje príchod Pána slovami: * „Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské Kráľovstvo.“

11. decembra

A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho: pôjdeš pred tvárou Pána, pripravíš mu cestu a poučíš jeho ľud o spásu, že mu náš Boh z hĺbky svojho milosrdenstva odpustí hriechy. Tak nás Východ z výsosti navštíví a zažiarí tým, čo sedia vo tme a v tône smrti, a naše kroky upriami na cestu pokoja (Lk 1, 76-79).

Čítanie z komentára **Ctihodného Bédu** na evanjelium podľa Lukáša (II, 20):

Pán nás našiel sediacich vo tme a v tieni smrti, trápených dlhodobou slepotou hriechu a nevedomosti, oklamaných prefíkanosťou odvekého nepriateľa a zdrvených našimi chybami. Právom je smrť a lož pomenovaním pre diabla, kým Kristus je pravda a život. On nám priniesol pravé svetlo poznania a potom, čo rozohnal mraky poblúdenia, otvoril nám bezpečnú cestu do nebeskej vlasti. Usmernil kroky našich skutkov, aby sme mohli kráčať po ceste pravdy, ktorú nám ukázal a aby sme mohli vstúpiť do príbytkov večného pokoja, ktoré nám prisľúbil. Milovaní

bratia, od chvíle, keď sme sa stali vlastníkami darov nebeskej dobrotivosti a odkedy sme dostali prísľub večných dobier, velebme aj my Pána v každom čase, *lebo navštívil a vykúpil svoj ľud*. Jeho chvála nech je stále v našich ústach, nosme ho vo svojej mysli a jeden druhému zvestujme moc, vďaka ktorej nás *povolal z tmy do svojho obdivuhodného svetla* (1 Pt 2, 9).

Kondák:

Zmätený búrkou pochybností nemohol prehovorit' kňaz Zachariáš, ako to anjel predpovedal. No len čo po tvojom narodení, Pánov Predchodca, napísal tvoje milostivé meno, ihneď sa mu otvorili ústa i jazyk, takže zveleboval Boha a prorokoval: Požehnaný je Pán, Boh Izraela, lebo navštívil a vykúpil svoj ľud. A ty chlapček, budeš sa volat' prorokom Najvyššieho a budeš spievať: Aleluja.

Ikos:

Keď sa okolití ľudia dopočuli o tvojom preslávnom a divnom narodení, v úžase sa spytovali jeden druhého: „Čím len bude tento chlapec?“ Preslávnny Pánov Predchodca, my si ťa ctíme ako najväčšieho spomedzi tých, čo sa zo žien narodili a takto ti spievame:

Raduj sa, lebo už od svojho počatia si bol plný milostivých znakov!

Raduj sa, lebo ťa Boh oslávil už pri tvojom narodení!

Raduj sa, lebo už ako chlapčeka otec ťa nazval prorokom Najvyššieho!

Raduj sa, lebo už v detstve si bol osvietený a posilňovaný Svätým Duchom!

Raduj sa, príbuzný vteleného Boha!

Raduj sa, lebo ti Boh zveril poslanie byť Predchodcom a Krstiteľom!

Raduj sa, Zora, zvestujúca svetu nové Svetlo!

Raduj sa, Hviezda, osvetľujúca cestu ku Kristovi!

Raduj sa, Dennica nezapadajúceho Slnka!
Raduj sa, Svietnik Svetla, čo nehasne!
Raduj sa, lebo si pripravil cestu prichádzajúcemu Kristovi!
Raduj sa, lebo si bol anjelom i človekom zároveň!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

12. decembra

Chlapec rástol a mocnel na duchu a žil na púšti až do dňa, keď vystúpil pred Izrael (*Lk 1, 80*).

Čítanie z reči prepodobného **Petra Damianiho** (Sermo 24):

Ján je ako Eliáš. Lebo tak ako Eliáš zvestuje príchod Sudcu, Ján zasa sa stal predchodcom Vykupiteľa. Ale Ján je väčší než Eliáš, lebo on aj pokrstil toho, na ktorého ukázal. Ján predstavuje hranicu ľudských zásluh. Nech by bola autorita zboru apoštolov akokoľvek vznešená; nech by sa viera patriarchov v poznaní Boha akokoľvek prehlbovala a keby prorocké hlasy s veľkou silou oznamovali tajomné veci; nech by sláva mučeníkov, víťazných v dobrom boji vystúpila až do nebies; nech by cudnosť panien vzrastala sťa výhonky kvetov; nech by ústa učiteľov rozprávali slová života, toto všetko stojí na nižšom stupni než Ján a žiadna ľudská cnosť, nič v živote viery, ba ani žiaden druh dokonalosti ho neprevyšuje. Lebo chválu o ňom počúvame nie na základe hoci aj pravdivého tvrdenia, z úst nejakého človeka, ale z úst toho, ktorý je sám najvyššia Pravda. Svedectvo o Jánovi a jeho chválu vyslovil totiž ten, ktorého velebí a vyvyšuje všetko nebeské i pozemské tvorstvo. Áno, chvála o Jánovi pochádza od toho Slova, prostredníctvom ktorého boli položené základy zeme, vďaka ktorému sa dali do pohybu hviezdy a skrze ktoré boli stvorené živly.

Kondák:

Bezbožný rozkaz nespravodlivého Herodesa, vraha detí, vyhnal ťa z otcovského domu do neprechodnej púšte, kam ťa zanesla tvoja matka. Tam si, Pánov Predchodca, prebýval až do času, keď si vystúpil pred Izrael. Jedával si kobyľky a divý med, spievajúc Bohu: Aleluja:

Ikos:

Naozaj veľký zámer mal Boh s tebou, bohumilý Ján. Ved' už od detských plienok si prejavil lásku k asketickému životu. Z vôle Najvyššieho si bol poslaný ohlasovať ľudom blížiacu sa spásu v Kristovi. Preto aj my ti vyjadrujeme svoj obdiv a s láskou voláme:

Raduj sa, lebo už ako dieťa si bol postrachom pre kráľa Herodesa!

Raduj sa, lebo pravica Najvyššieho ťa zachránila pred nečakanou smrťou!

Raduj sa, voňavá Ruža v púšti!

Raduj sa, lebo si všetkých udivil veľkosťou tvojej askézy!

Raduj sa, spoľahlivý ukazovateľ pravej cesty!

Raduj sa, obdivuhodný strážca čistoty a nevinnosti!

Raduj sa, dokonalý vzor evanjeliového zrieknutia sa seba!

Raduj sa, Ochranca mníchov a ich opora!

Raduj sa, Osvietenie rozumu teológov!

Raduj sa, lebo hriešnikom otváraš bránu Božieho milosrdenstva!

Raduj sa, lebo kajúcnikom podávaš Pánovo odpustenie!

Raduj sa, lebo pomáhaš konat' skutky hodné pokánia!

Raduj sa, veľký prorok Ján, Pánov predchodca a krstiteľ!

Piaty týždeň:

Zvestovanie svätému Jozefovi

13. decembra

Ježišova matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala zo Svätého Ducha. Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť (*Mt 1, 18-19*).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Jána Zlatoústeho**, na evanjelium podľa Matúša (IV, 5):

Jozef bol spravodlivý, čiže dobrý a pokorný, preto chcel Máriu *potajomky prepustiť*. Hoci žena, na ktorú padlo podozrenie, mala byť vystavená verejnej potupe, ba zákon prikazoval takú ženu aj potrestať, Jozef ochránil Máriu nielen pred veľkou, ale aj pred malou potupou. Nielen že nechcel, aby bola potrestaná, ale nechcel ju vystaviť ani verejnej hanbe. Či nevidíš v ňom muža múdreho, slobodného od stravujúcej vášne? Vy sami dobre viete, čo je to žiarlivosť. Preto ten, kto túto vášň dokonale poznal, povedal: *Žiarlivosť muža nikoho neušetrí v deň pomsty* (Prís 6, 34), *žiarlivosť je neúprosná ako hrob* (Pies 8, 6). Aj my poznáme mnohých, ktorí radšej siahnu na život, než by malo na nich upadnúť podozrenie alebo by sa ich mala zmocniť žiarlivosť. A tu išlo o nemalé podozrenie. Na Márii sa zreteľne prejavili známky tehotenstva. No predsa, Jozef bol natoľko vzdialený od tejto vášne žiarlivosti, že nechcel spôsobiť Panne ani najmenšiu bolesť. Ak by si ju ponechal u seba, porušil by zákon. Ak by celú vec zverejnil, musel by ju priviesť pred súd, čo by znamenalo vydať ju na smrť. On však nerobí ani jedno ani druhé, ale volí spôsob, ktorý prevyšuje zákon.

Kondák:

Vyvolený ochranca Presvätej Panny Márie, spravodlivý Jozef, pestún a vychovávateľ Bohočloveka, chceme osláviť, ako si poslúžil nevýslovnému tajomstvu vtelenia Boha – Slova preto ti prinášame tento chválospev. A ty, keďže teraz stojíš pred trónom Krista, nášho Boha a tešíš sa z jeho priazne, prihováraj sa za nás, čo k tebe voláme:

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše!

Ikos:

Teba, spravodlivý Jozef, Boh si vybral ako pokorného muža za ochrancu a svedka panenstva presvätej Panny Márie, lebo tajomstvo narodenia Boha – Slova z nepoškvrnenej Panny, ktoré nedokážu pochopiť ani anjeli, zachovával si čisté pred zlými jazykmi ľuďí a pred nástrahami diabla. Preto ťa oslavujeme ako Božieho vyvolenca a takto ti voláme:

Raduj sa, vznešený výhonok z koreňa Jesseho!

Raduj sa, lebo tvoje vnútro bolo ozdobené kráľovskou nádherou!

Raduj sa, lebo si v pozemskej chudobe získal duchovné bohatstvo!

Raduj sa, lebo hoci nepoznaný, dosiahol si večnú slávu!

Raduj sa, nad kráľov slávnejší!

Raduj sa, spravodlivosťou prevyšujúci patriarchov i praotcov!

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše!

14. decembra

Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je zo Svätého Ducha“ (Mt 1, 20).

Čítanie z komentára nášho otca, svätého **Jána Zlatoústeho**, na evanjelium podľa Matúša (IV, 6):

Angel vraví Jozefovi: „*Neboj sa!*“ V iných prípadoch sa Boh takto

nespráva. Keď mal ktosi zlý úmysel s Abrahámovou manželkou, Boh použil silnejšie vyjadrenia a hrozbu, hoci aj v tamtom prípade príčinou bola nevedomosť. Faraón si vzal k sebe Sáru z nevedomosti, a predsa Boh privádza naň strach. Avšak v tomto prípade sa Boh správa blahosklonne, lebo tu ide o veľmi vážnu vec. Medzi faraónom a Jozefom bol veľký rozdiel, preto tu neboli potrebné žiadne hrozby. Vravel mu: „*Neboj sa!*“ Z toho je jasné, že Jozef sa bál zarmútiť Boha tým, že bude prechovávať v dome ženu podozrivú v cudzoložstve. Ved' keby to nebola pravda, nezamýšľal by ju prepustiť. Z toho všetkého vyplýva, že anjel prišiel od Boha, aby vyjadril a vypovedal všetko, o čom Jozef premýšľal a kvôli čomu bol znepokojený. Anjel vyslovil meno Panny, no nezastavil sa pritom, ale dodal: „*tvoju manželku*“. Určite by ju takto nenazval, keby jej panenstvo bolo porušené. A čo znamenajú slová: *prijat'*? Ponechať si ju u seba v dome, lebo v duchu už Jozef Máriu prepustil. Túto prepustenú, vraví anjel, ponechaj si u seba. Zveruje ti ju totiž Boh a nie jej rodičia.

Kondák:

Keď Zachariáš, prvý z kňazov videl, že Mária, Panna, ktorá sa vychovávala pri chráme, dosiahla zrelý vek, modlil sa k Pánovi: „Pane, ukáž nám muža, ktorý bude hodný zasnúbiť sa s Pannou.“ A keď uvidel zakvitnutú Jozefovu palicu, odovzdal mu Pannu spievajúc Bohu: aleluja.

Ikos:

Tvoja spravodlivosť, svätý Jozef, je známa po celej zemi. Stal si sa hodným byť snúbencom preblahoslavenej Panny, z ktorej bez pričinenia muža vzišiel Kristus, Boh. Na túto službu si bol vyvolený pre tvoju pevnú vieru, čistotu, pokoru, ba vynikal si aj v ďalších čnostiach. Preto ti spievame:

Raduj sa, spravodlivý snúbenec Najčistejšej!

Raduj sa, muž viery, lebo si prijal do svojho domu Máriu, Pannu, ktorá sa vierou stala Božím trónom!

Raduj sa, pokorný duchom!

Raduj sa, jednoduchý srdcom!

Raduj sa, čnosťami ozdobený!

Raduj sa, Svätý, lebo si slúžil Najsvätejšej!

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše!

15. decembra

Porodí syna a dáš mu meno Ježiš; lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov (Mt 1, 21).

Čítanie z reči nášho otca, svätého Augustína (Sermo 293, 11):

Pri zvestovaní narodenia sa uvádza: *Dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.* Teraz môžeme pochopiť meno Ježiš, lebo poznáme význam tohto mena. Prečo Ježiš – čo v latinčine znamená Spasiteľ – prečo Ježiš? *Lebo on vyslobodí svoj ľud.* Ale aj Mojžiš zachránil svoj ľud mocnou rukou a za pomoci Najvyššieho pred útlakom a prenasledovaním Egyptanov. Svoj ľud zachránil aj Jozue pred nepriateľmi a v bojoch s inými národmi. Sudcovia tiež zachránili svoj ľud pred cudzincami. Tiež ho zachránili králi od nadvlády národov, čo si navôkol brúsili na nich zuby. Ježiš však nezachraňuje týmto spôsobom. On vyslobodzuje z hriechov. Dáš mu meno Ježiš. Prečo? Lebo on vyslobodí svoj ľud. Z čoho? Z jeho hriechov. A teraz položím otázku týkajúcu sa detí. Dieťa je privedené do chrámu, aby sa stalo kresťanom, aby prijalo krst a aby sa stalo členom Ježišovho ľudu. Ktorého Ježiša? Toho, ktorý vyslobodzuje svoj ľud z hriechov. Lebo ak v ňom nenachádza to, od čoho by bolo oslobodené, potom ho odneste odtiaľto preč. Prečo nepovieme matkám: odneste tieto deti odtiaľto preč? Je jasné, že Ježiš je Spasiteľ. Ak tieto deti nemajú nič, od čoho by mali byť

oslobodené, potom ich odneste preč. Ved' *lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí* (Mt 9, 12).

Kondák:

Moc Najvyššieho zatienila Pannu, čo muža nepoznala. Ona počala, lenže o tomto tajomstve Jozef nevedel, aby až Bohom poučený mohol mu spievať: Aleluja.

Ikos:

Ked' Jozef videl, že Panna nosí v lone diet'a, bol celý zmätený. Hľadel na ňu, a keďže dovtedy s mužom nebývala, domnieval sa, že mu bola neverná. Preto ju chcel potajomky prepustiť. Celú vec zveril všetko poznajúcemu Bohu a nás naučil takto volať:

Raduj sa, horliteľ nevinnosti!

Raduj sa, Izraelita, v ktorom niet lesti!

Raduj sa, muž dobrého srdca!

Raduj sa, skromný v živote!

Raduj sa, lebo si všetku nádej zložil v Boha!

Raduj sa, lebo si seba i druhých odovzdal jeho Prozreteľnosti!

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše!

16. decembra

To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal skrze proroka: „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel,” čo v preklade znamená: Boh s nami (Mt 1, 22-23).

Čítanie z rečí nášho otca, svätého **Bernarda**, opáta (Sermo de adventu, I, 11):

Teší nás, že môžeme uvažovať o tom, po akej ceste k nám Pán prichádza, lebo jeho cesty sú *cesty blaha a všetky jeho chodníky vyúsťia v šťastí* (Prís 3, 17). Nevesta hovorí: „*Hľa, už prichádza, po horách skáče, po briežkoch hupká*“ (Pies 2, 8). Ty, Nádherná, ho teraz vidíš, predtým si však nemohla vidieť, kde odpočíva. Povedala si totiž: „*Povedz mi, milý môj, kde pásavaš svoje stádo?*“ (Pies 1, 7). Odpočíva, pričom pasie anjelov na miestach, kde všetko trvá večne a sýti ich pohľadom na vlastnú večnosť a nemeniteľnosť. Ty však, Najkrajšia zo žien (Pies 1, 8), nezanedbávaj seba samu, lebo ono videnie je pre teba príliš vysoké a nepochopiteľné (Ž 138, 6). Hľa, vyšiel zo svojho svätého miesta (Jer 4, 7), on, čo odpočívajúc pasie anjelov, on sám nás uniesol a tak nás zachráni. Uvidíme ho prichádzať, bude nás pásť ten, čo predtým odpočíval a pásaval ako neviditeľný. Hľa, prichádza, skáče po horách, po briežkoch hupká. Horami a briežkami rozumej patriarchov a prorokov. Z týchto hôr, ako je napísané, vzišiel koreň Jesseho, z ktorého zasa, podľa slov Proroka, vypučala ratolesť (Iž 11, 1-2). Na nej rozkvitol kvet, na ktorom spočinul Duch siedmych podôb. Ten istý prorok to vysvetľuje ešte jasnejšie na inom mieste, keď hovorí: „*Hľa, Panna počne a porodí Syna a dá mu meno Emanuel* (Iž 7, 14), čo v preklade znamená Boh s nami.

Kondák:

Búrku pochybností v mysli nevinného Jozefa utíšil anjel, keď mu odhalil tajomstvo narodenia Božieho Syna, Spasiteľa sveta, z Márie, Panny. I povedal mu: „**Dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.**“ A my všetci mu spievame: Aleluja.

Ikos:

Spravodlivý Jozef, počul si slová Pána, ako hovorí v Písme: „**Hľa, Panna počne a porodí syna.**“ Uveril si tomu, čo ti oznámil anjel a prijal si do svojho domu Máriu, v ktorej Otec svojím prstom

napísal Slovo ako v zapečatenej knihe. S bážňou a starostlivosťou slúžil si Nepoškvrnenej, preto ti voláme:

Raduj sa, lebo si si naklonil srdce k poznaniu Božieho zákona!

Raduj sa, lebo si bol vnímavý na prijatie Božích tajomstiev!

Raduj sa, lebo si mohol ako prvý z ľudí vidieť veľké tajomstvo zjavenia sa Boha na zemi!

Raduj sa, lebo si pochopil, že prichádza vyslobodiť ľudí z hriechov!

Raduj sa, lebo si bez pochybovania uveril všetkému, čo ti bolo zjavené!

Raduj sa, lebo tvoja viera sa ti počítala za spravodlivosť!

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše duše!

17. decembra

Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel (Mt 1, 24).

Čítanie z reči prepodobného Adama Scota (Sermo I, 1-2):

Milovaní, prichádza Stvoriteľ a Učiteľ. Prichádza Pán a Kráľ. Prichádza Priateľ a Ženích. Prichádza Spasiteľ a Syn. Prichádza tiež Boh a Človek. Ak je to tak, ba skôr práve preto, že je to tak, nech všetko tvorstvo beží v ústrety Stvoriteľovi! Nech sa rozbehnú učenici k Učiteľovi; nech bežia služobníci k Pánovi; vojaci smerom ku Kráľovi; spoločníci v ústrety Priateľovi; priatelia Ženicha v ústrety Ženichovi; väznení nech sa rozbehnú k Spasiteľovi a dedičia nech bežia v ústrety Synovi! Napokon, všetci ľudia nech bežia v ústrety Človeku, aby prostredníctvom Bohočloveka mohli zakúsiť zbožštenie. Nech bežia, ale hovorím, nech

bežia so zápalom, s horúcim duchom! Preto ste boli povzbudení, aby ste nie iba jednoducho šli, ale aby ste bežali. Veď kráčať môže aj lenivec. Bežať však môže iba ten, čo sa ponáhľa. Je naozaj správne a spravodlivé, aby sme bežali, lebo ten, v ústrety ktorému bežíme, ako už bolo povedané, sám skôr bežal než kráčať. Preto mu bežme oproti, lebo on sa kvôli nám pustil do behu ako prvý. Kto to videl, vydal svedectvo o tom, že zaplesal *ako borec hotový do behu* (Ž 18, 6). Aký je len radostný, mocný a zapálený! Skutočnosť, že plesá, poukazuje na veľkosť jeho srdca; fakt, že je borcom, ukazuje na jeho silu a to, že beží, znamená zasa zapálenosť jeho ducha.

Stichiry, 8. hlas:

Takto hovorí Jozef k Panne: * „Mária, ako to, že čakáš diet’a? * Nechápem to a veľmi sa divím! * Najskôr t’a si prepustím. * Mária, čo to na tebe vidím? * Za česť mi dávaš pohanu? * Za radosť, úzkosti? * Namiesto toho, aby som sa tebou chválil, úplne si ma pokorila. * Nevládzem už počúvať sťažnosti ľudí, * lebo z Pánovho chrámu som t’a prijal nepoškvrnenú, * a teraz vidím, že čakáš diet’a!“

Sláva: 3. hlas:

Jozef, povedz nám, ako si prijal Pannu, * ktorú teraz sprevádzaš do Betlehema? * „Ja som skúmal spisy prorokov“, hovorí Jozef, * „a keď som prijal zvesť od anjela, * uveril som, že Mária porodí Boha. * Jemu sa prídu pokloniť mudrci z Východu * a prinesú kráľovské dary.“ * Pane, ty si sa stal človekom kvôli nám, sláva tebe!

I teraz: 2. hlas:

Panna, keď sa Jozef na ceste do Betlehema veľmi trápil, * prehovorila si k nemu: * „Prečo sa trápiš a si smutný, * keď vidíš na mne veľké Božie tajomstvo? * Odlož svoj strach, lebo bude všetko podľa Pánovej vôle. * Boh zostupuje na zem medzi nás * a v mojom živote prijal ľudské telo. * Uzrieš ho zrodeného a naplníš sa

radosťou. * Pokloníš sa mu ako svojmu Vládcovi. * Jeho neprestajne ospevujú anjeli * a oslavujú spolu s Otcom i Svätým Duchom.“

18. decembra

Jozef prijal svoju manželku (Mt 1, 24b).

Čítanie z komentára **Ruperta de Deutz** na evanjelium podľa Matúša (I, 1, 20):

Jozef sa bál vziať si Máriu za manželku. Nechcel ju zavrhnúť, ale chcel ju prepustiť v tajnosti. A akýmže spôsobom by ju tento spravodlivý Jozef mal potajomky prepustiť potom, čo by si ju bol vzal za manželku, ak nie tak, žeby sám odišiel do cudzej krajiny, ako to urobil Dávid (porov. 1 Sam 19, 11-18) a ako urobili aj mnohí ďalší kvôli nepriaznivej situácii? Ba čo viac, v tejto situácii a za takých okolností si zaslúžil veľmi vhodne, aby bol nazvaný synom Dávida, keď ho anjel oslovil slovami: *Jozef, syn Dávidov*, lebo mal tú istú vieru, ako aj jeho otec Dávid. Najprv totiž uveril tomu, čo predtým nikto ani nechyroval: a síce, že tá, čo počala, je panna. Po druhé, uveril slovám anjela, že *to, čo sa v nej počalo, je zo Svätého Ducha*. Tieto anjelove slová, ktoré Jozef prijal vo sne, sú naplnením prisľúbenia či prísahy, vo viere, pre ktorú bol Dávid uznaný za verného a vďaka ktorej bol Abrahám ospravedlivený a nazvaný Božím priateľom. Tak aj Jozef, až doteraz *spravodlivý* (Mt 1, 20), odteraz však najspravodlivejší, ihneď uveril a správal sa veľmi ohľaduplne voči Devo.

Stichiry, 8. hlas:

Takto hovorí Jozef k Panne: * „Mária, ako to, že čakáš dieťa? * Nechápem to a veľmi sa divím! * Najskôr ťa si prepustím. * Mária, čo to na tebe vidím? * Za česť mi dávaš pohanu? * Za radosť, úzkosť? * Namiesto toho, aby som sa tebou chválil, úplne si ma

pokorila. * Nevládzem už počúvať sťažnosti ľudí, * lebo z Pánovho chrámu som ťa prijal nepoškvrnenú, * a teraz vidím, že čakáš dieťa!“

Sláva: 3. hlas:

Jozef, povedz nám, ako si prijal Pannu, * ktorú teraz sprevádzaš do Betlehema? * „Ja som skúmal spisy prorokov“, hovorí Jozef, * „a keď som prijal zvest' od anjela, * uveril som, že Mária porodí Boha. * Jemu sa prídu pokloniť mudrci z Východu * a prinesú kráľovské dary.“ * Pane, ty si sa stal človekom kvôli nám, sláva tebe!

I teraz: 2. hlas:

Panna, keď sa Jozef na ceste do Betlehema veľmi trápil, * prehovorila si k nemu: * „Prečo sa trápiš a si smutný, * keď vidíš na mne veľké Božie tajomstvo? * Odlož svoj strach, lebo bude všetko podľa Pánovej vôle. * Boh zostupuje na zem medzi nás * a v mojom živote prijal ľudské telo. * Uzrieš ho zrodeného a naplníš sa radosťou. * Pokloníš sa mu ako svojmu Vládcovi. * Jeho neprestajne ospevujú anjeli * a oslavujú spolu s Otcom i Svätým Duchom.“

19. decembra

Ale Jozef Máriu nepoznal, kým neporodila syna; a dal mu meno Ježiš (*Mt 1, 25*).

Čítanie z rečí nášho otca, svätého **Bernarda**, opáta (*Sermo de Advento II, 5*):

Vidíte, bratia, že Panna sama je tou kráľovskou cestou, po ktorej prišiel Spasiteľ; vystúpil z jej lona ako ženích zo svadobnej siene. Milovaní, keď teda poznáme túto cestu, usilujme sa po nej vystúpiť k Tomu, ktorý k nám

po nej zostúpil. Vystúpme po nej do milosti Toho, ktorý po nej zostúpil do našej biedy. Požehnaná si ty, čo si našla milosť, Matka Života, Matka Spásy, skrze teba sme získali prístup k Synovi, aby nás tvojím prostredníctvom prijal ten, ktorý nám bol daný skrze teba. Prihováraj sa za nás, keďže sme sa previnili, a tvoja pokora, ktorá ťa robí milou Bohu, nech nám zabezpečí odpustenie našej márnomyseľnosti. Nech tvoja prehojná láska prikryje množstvo našich hriechov a tvoja slávna plodnosť nech nám zabezpečí schopnosť získavať zásluhy. Naša Pani, naša Prostrednica, naša Zástankyňa, zmier nás so svojím Synom, jemu nás porúčaj, k nemu nás prived'. Ty Požehnaná, skrze milosť, ktorú si našla; vďaka výsade, ktorú si si zaslúžila; skrze milosrdenstvo, ktoré si zrodila, daj, nech ten, ktorý sa skrze teba stal účastným na našej slabosti a úbohosti, urobí nás na tvoj príhovor účastníkmi jeho slávy a blaženosti, Ježiš Kristus, tvoj Syn a náš Pán, ktorý prevyšuje všetky veci a je požehnaný na veky vekov.

Kondák:

Búrku pochybností v myslí nevinného Jozefa utíšil anjel, keď mu odhalil tajomstvo narodenia Božieho Syna, Spasiteľa sveta, z Márie, Panny. I povedal mu: „Dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.“ A my všetci mu spievame: Aleluja.

Ikos:

Spravodlivý Jozef, počul si slová Pána, ako hovorí v Písme: „Hľa, Panna počne a porodí syna.“ Uveril si tomu, čo ti oznámil anjel a prijal si do svojho domu Máriu, v ktorej Otec svojím prstom napísal Slovo ako v zapečatenej knihe. S bázňou a starostlivosťou slúžil si Nepoškvrnenej, preto ti voláme:

Raduj sa, lebo si si naklonil srdce k poznaniu Božieho zákona!

Raduj sa, lebo si bol vnímavý na prijatie Božích tajomstiev!

Raduj sa, lebo si mohol ako prvý z ľudí vidieť veľké tajomstvo zjavenia sa Boha na zemi!

Raduj sa, lebo si pochopil, že prichádza vyslobodiť Ťuď
z hriechov!

Raduj sa, lebo si bez pochybovania uveril všetkému, čo ti bolo
zjavené!

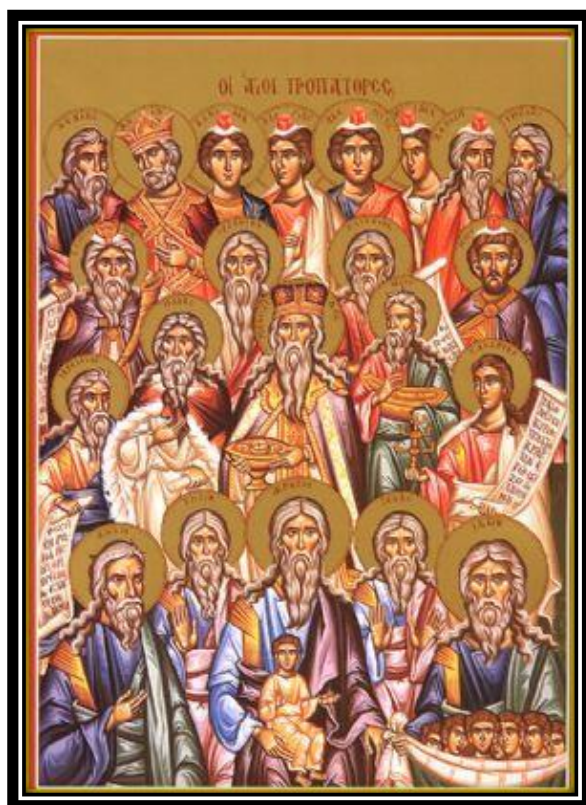
Raduj sa, lebo tvoja viera sa ti počítala za spravodlivosť!

Raduj sa, spravodlivý Jozef, skorý pomocník a prosebník za naše
duše!

Šiesty týždeň:
Spomienka na Pánových predkov

20. decembra

Rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho. Abrahám mal syna Izáka, Izák Jakuba, Jakub Júdu a jeho bratov, Júda Faresa a Záru z Tamary. Fares mal syna Ezroma, Ezrom Arama. Aram mal syna Aminadaba, Aminadab Násona, Náson Salmona (*Mt 1, 1-4*).

Čítanie z komentára **Ruperta de Deutz** na evanjelium podľa Matúša (I, 1, 1):

Kniha pôvodu Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho (Mt 1, 1). Táto kniha je nebeskou knihou, kým kniha pôvodu Adama je pozemskou, lebo je o nej napísané: *Toto je kniha pôvodu Adama. V deň, keď Boh stvoril človeka, učinil ho na Božiu podobu. Stvoril ich ako muža a ženu, požehnal ich a dal im meno „Človek“ v ten deň, keď ich stvoril (Gn 5, 1-2).* Tak ako ten prvý človek, utvorený zo zeme, bol pozemský, tak tento druhý človek, čo prichádza z nebies, je nebeský. A rovnakým spôsobom aj kniha Adamovho pôvodu je pozemskou knihou, kým kniha pôvodu Ježiša Krista je knihou nebeskou. Ale ako to, že v tejto knihe sú zapísaní vyvolení? Nepochybne preto, lebo veria v Ježiša Krista, podobne ako sa o prvom otcovi v tomto rodokmeni píše: *Abrahám uveril a to sa mu počítalo za spravodlivosť (Rim 4, 3).* A v akej veci uveril Bohu až tak, že sa mu to počítalo za spravodlivosť, ak nie vo veci prisľúbenia potomstva, ktorým je sám Ježiš Kristus? Boh mu totiž povedal: *„Pozri na nebo a spočítaj hviezdy, ak môžeš. Také bude tvoje potomstvo“ (Gn 15, 5).* Kvôli tomuto prisľubiu opustil svoju vlasť i svoje príbuzenstvo. „V tvojom pokolení – totiž v Kristovi – budú požehnané všetky národy zeme.“

Stichiry, 8. hlas:

Oslavou pamiatky Praotcov * dnes, veriaci, oslavujeme Krista, Vykupiteľa. * On ich učinil veľkými v očiach všetkých národov. * Ospevujme slávneho a mocného Pána, * čo vykonal nesmierne veľké divy * a prostredníctvom Praotcov dal nám Máriu ako žezlo

moci, * jedinú čistú, ktorá muža nepoznala, * najvernejšiu služobnicu Božiu, * z ktorej vypučal ako kvet Kristus, Darca života, * nepominuteľný pokrm a záruka večnej spásy.

Sláva: 6. hlas:

Ako tých, ktorí žili pred ustanovením Zákona, * oslavujme dnes, veriaci, všetkých Praotcov: * Boha milujúceho Abraháma; * Izáka, narodeného podľa prisľúbenia; * Jakuba a dvanástich patriarchov; * najpokornejšieho Dávida; * vytúženého proroka Daniela; * aj troch svätých mládencov, * oslavujúcich premenu ohnivej pece na rosu, * prosiac odpustenie hriechov od Krista, Boha, * osláveného vo svojich svätých.

I teraz: 3. hlas:

Pod'te, veriaci, hymnami oslávmе zbor Praotcov: * Adama i Henocha, Noema i Melchizedecha. * Abraháma, Izáka i Jakuba. * Po ustanovení Zákona na Sinaji: * Mojžiša, Árona, Samuela a Dávida. * Spolu s nimi aj svätých prorokov: * Izaiáša, Jeremiáša, Ezechiela i Daniela, * aj dvanástich Malých prorokov s Eliášom a Elizeom, * i všetkých ostatných so Zachariášom a Krstiteľom. * Oni všetci predpovedali Krista, * Život i Vzkriesenie ľudského pokolenia.

21. decembra

Salmon mal syna Bóza z Rachaby, Bóz Obeda z Rút, Obed Jesseho a Jesse kráľa Dávida. Dávid mal syna Šalamúna z Uriášovej ženy. Šalamún mal syna Roboama, Roboam Abiáša, Abiáš Azu, Aza Jozafata, Jozafat Jorama, Joram Oziáša (*Mt* 1, 5-8).

Čítanie z homílie Severa Antiochijského (Hom. XCIV):

V evanjeliu nachádzame zmienku o praotcoch, rovnako aj históriu, spomínajú sa tam obdobia a ďalšie okolnosti. Toto všetko sú veci vlastné ľuďom a na základe všetkých týchto skutočností chcel evanjelista ukázať, že Kristus sa s nami naozaj podelil o bytie a prirodzenosť. Ak totiž napriek všetkému, čo bolo napísané, niektorí tvrdia, že Kristus sa zjavil iba iluzórne a zdanlivo, že sa nestal pravým človekom, čo by hovorili vtedy, keby tieto skutočnosti neboli napísané? A práve pre tento dôvod uviedol evanjelista v rodokmeni pri niektorých osobách aj ich nedovolené vzťahy, ktoré nezákonne udržiavali, keď úmyselne a doslovne píše toto: *Júda splodil Faresa a Zaru z Tamary (Mt 1, 3), a tiež: Dávid mal syna Šalamúna z Uriášovej ženy (Mt 1, 6).* S týmito ženami sa praotcovia spojili v smilstve a cudzoložstve. Stalo sa tak preto, aby bolo zrejmé, že Kristus prišiel na to, aby uzdravil našu prirodzenosť, ktorá zhrešila, padla, vzbúrila sa a ponorila do nedovolených žiadostí.

Stichiry, 8. hlas:

Oslavujme všetci piesňami Abraháma, Izáka i Jakuba, * pokorného Dávida i dvanástich patriarchov s Jozuem. * Spolu s nimi aj troch mládencov, * tých, čo duchovnou mocou uhasili plamene ohňa. * A takto na ich česť spievajme: * Radujte sa, Praotcovia! * Vy ste svojou stálosťou premohli nástrahy zlomyseľného pekelného vládcu. * Proste za nás Krista, * aby nám všetkým odpustil hriechy. * A my s láskou budeme oslavovať vašu pamiatku.

Sláva:

Svetlá pamiatka Praotcov * oznamuje nám radostnú zvesť, * že veľké Slnko, náš Stvoriteľ, ponáhl'a sa do Betlehema, * aby zažiaril z nepoškvrnenej Panny, dcéry Adama.

I teraz, 7. hlas:

Pod'te, všetci, dôstojne osláviť Otcov, * tých, čo boli pred príchom

dom Zákona. * Spomeňme si na Abraháma a jeho potomstvo. * Uctime si aj synov Júdových. * Zvelebujme Daniela i troch mládencov v Babylone, * ktorí zobrazujú Svätú Trojicu * a uhasili plamene ohnivej pece. * A spolu s Izaiášom nadšene volajme: * Hľa, Panna počne a porodí syna, Emanuela, * čo v preklade značí: S nami Boh.

22. decembra

Oziáš mal syna Joatama, Joatam Achaza, Achaz Ezechiáša, Ezechiáš mal syna Manassesu, Manasses Amona, Amon Joziáša, Joziáš Jechoniáša a jeho bratov za babylonského zajatia (*Mt* 1, 9-11).

Čítanie z homílie **Severa Antiochijského** (Hom. XCIV):

Naša ľudská prirodzenosť sa vzdälovala preč, ale Kristus ju zastavil. Hoci sa ona vytrhla a vo vzbure bežala ďaleko, On ju zadržal, zastavil ju, vrátil ju tam, kam patrí a zabránil jej pokračovať v ceste smerom nadol. Toto je význam slov, ktoré hovorí Apoštol, že Kristus sa *neujíma anjelov, ale ujíma sa Abrahámovho potomstva. Preto sa vo všetkom musel pripodobniť svojim bratom* (*Hebr* 2, 16-17). Kristus vzal teda na seba pokrvné príbuzenstvo s tou prirodzenosťou, ktorá kedysi smilnila, aby ju očistil; s tou nemocnou prirodzenosťou, aby ju uzdravil; s tou prirodzenosťou, ktorá padla, aby ju pozdvihol. Spojil sa s telom vďaka blahosklonnosti a láske k človeku, spôsobom, aký je Bohu vlastný. Preto sa evanjelista vysmieva a nebojí sa odhaliť vášne nášho rodu, hanebné skutky i choroby, jednoducho všetko to, kvôli čomu Božie Slovo zostúpilo na zem vo svojej dobrotivosti, aby napokon mohol oslavovať predovšetkým jeho lásku k ľudskému pokoleniu.

Stichiry, 6. hlas:***podoben:*** *Vsé otložše:*

Svetlá pamiatka Otcov * zjavuje sa končinám zeme. * Skveje sa žiarou milosti, plná svetla. * Lebo ďaleko na výšinách neba * zažiaril Kristus, jasné Slnko * a privádza so sebou zbor hviezd, ktorý spolu s ním na nebi sa zaskvel. * A narodenie Bohočloveka vnútri betlehemskej jaskyne sa uskutočňuje. * Preto všetci v živej viere očakávajme príchod Krista. * Radostne mu spievajme * a predsviatočné chvály vzdávajme.

Sláva:

Aj múdri Praotcovia majú účasť na sláve * príchodu Boha na zem. * Dnes sa raduje Adam, prvý a najdôležitejší zo všetkých. * Plesá Ábel, spolu sa tešia s Henochom. * Noe so Setom jasajú. * S nimi spieva preslávný Abrahám. * A Melchizedech teraz z výšin neba obdivuje počatie bez otca. * Preto aj my oslavujme božskú pamiatku Kristových Praotcov * a prosme za spásu našich duší.

I teraz:

Zbor Bohu oddaných mládencov * radostne žiari v ohnivej peci * a zvestuje zemi Kristovo narodenie, * lebo zostúpil Pán ako svätá rosa * a nespálil božským ohňom svoju Rodičku. * Zachoval jej panenstvo * a zahrnul ju božskými darmi. * Preto radostne plesá bohumilý Daniel, * keď vidí, že sa Kameň odtrhuje bez popudu. * A s dôverou sa modlí za naše duše.

23. decembra

Po babylonskom zajatí Jechoniáš mal syna Salatiela, Salatiel Zorobábela, Zorobábel Abiuda, Abiud Eliakima, Eliakim Azora. Azor mal syna Sadoka, Sadok Achima, Achim Eliuda. Eliud mal syna Eleazara, Eleazar Matana, Matan Jakuba (*Mt* 1, 12-15).

Čítanie z komentára **Ruperta de Deutz** na evanjelium podľa Matúša (I, 1, 1):

Teraz je čas zamyslieť sa nad tým, ako sa zakončuje kniha pôvodu: *Jakub mal syna Jozefa* (*Mt* 1, 16). Evanjelista nasledoval vetvu, ktorá siahala k tomu, čo splodil Máriu. Bol totiž presvedčený, že Mária porodila výnimočným spôsobom skrze vieru, alebo vďaka prisľúbeniu, totiž tým, že počúvala a bola poslušná Božiemu slovu. Potvrďuje to aj sám Pán a chce, aby sme si aj my boli vedomí toho, čo povedal vtedy, keď istá žena zo zástupu pozdvihla svoj hlas a zvolala: „*Blažený život, ktorý ťa nosil a prsia, ktoré si požíval*“ (*Lk* 11, 27). Na čo on odpovedal: „*Ešte viac sú blaženejší tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho*“ (*Mt* 11, 28). A na inom mieste hovorí: „*Každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat, sestra i matka*“ (*Mt* 12,50). Šťastní sú preto tí, ktorých duša, počúvajúc Božie slovo a zachovávajúc ho, stáva sa matkou toho istého Ježiša Krista, aj keď podľa tela ich nemožno pokladať za otcov a predkov Ježiša Krista. No ešte šťastnejší sú tí, ktorí sa stali praotcami a rodičmi tak veľkého Syna jedným i druhým spôsobom. Medzi nimi vynikajú tí dvaja patriarchovia, ktorých mená sú ohlásené mimoriadnym spôsobom už na začiatku tejto knihy: *syna Dávidovho, syna Abrahámovho*.

Stichiry, 5. hlas:

Božie mesto, Sion, * mohutným hlasom zvestuj svetu vznešenú pamiatku Otcov. *** A my všetci vzdávajme úctu Abrahámovi, Izákovi a slávnemu Jakubovi. *** S Júdom a Lévim oslávme aj veľkého Mojžiša a obdivuhodného Árona. *** Všetci s Dávidom chváľme Jozueho a Samuela. *** Piesňami zvelebujme predsviatok Kristov, *****

aby sme od neho obdržali milosť * a svetu vyprosili jeho milosrdenstvo.

Sláva:

Priď, Eliáš, čo si kedysi zasadol na ohnivý voz Boží! *
I bohomúdry Elizeus spolu s Ezechiášom! * Oziáš, raduj sa spolu
s nimi! * Vy, Bohom nadchnutá čestná dvanásťka prorokov, * jasajte
spoločne nad narodením Kristovým! * Všetci spravodliví, piesňami
ho ospevujte! * Mládenci, vždy blažení, čo ste rosou Ducha uhasili
plameň pece, * proste Krista za nás, * aby našim dušiam zoslal
veľkú milosť.

I teraz:

Zjavila sa Bohorodička, Panna, * na zemi od vekov prorokmi
predpovedaná. * Očakávali ju múdri patriarchovia i zbory
spravodlivých. * S nimi jej v ústrety jasali šľachetné ženy: * Sára,
Rebeka, Ráchel i Anna. * Aj Mária, slávna sestra Mojžišova. * Tešia
sa všetky končiny zeme. * Všetko tvorstvo plesá, * že prichádza Boh
a Živiteľ všetkých, * aby sa v tele narodil * a preukázal nám veľké
milosrdenstvo.

24. decembra

Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa narodil Ježiš,
nazývaný Kristus (*Mt* 1, 16).

Čítanie z reči nášho otca, svätého **Augustína** (*Sermo CCCXLIII, 3*):

Ten, čo oslobodil kedysi Zuzanu, čistú ženu a vernú manželku, od
falošného svedectva starcov, oslobodil aj Máriu od nepravdivého
podozrenia jej manžela. Panna, ku ktorej sa nikdy žiaden muž nepriblížil,

ocitla sa v požehnanom stave. Brucho sa zväčšilo pre toho, čo sa mal narodiť, ale panenstvo ostalo nedotknuté. Ona totiž vierou počala Rozsievача viery; do svojho tela prijala Pána, ktorý nedovolil, aby sa toto telo porušilo. No napriek tomu v jej manželovi - veď bol muž - skrslo podozrenie. Domnieval sa, že od iných pochádza to, čo nepochádza od neho, takže ju podozrieval z cudzoložstva. Ale anjel mu to vyvrátil. Prečo si zaslúžil, aby ho z omylu vyviedol anjel? Lebo podozrenie, ktoré Jozef mal, nebolo zlomyseľné. Zlé podozrenia majú tí, čo osočujú; neškodné podozrenia sú u tých, čo cítia zodpovednosť. Je dovolené, aby rodič v niečom upodozrieval vlastného syna, ale nie je dovolené, aby ho osočoval. Môžeš ho podozrievať v niečom zlom, ale túž po tom, aby bol dobrý. Kto upodozrieva láskavo, túži po tom, aby to nebola pravda. Preto sa veľmi teší, ak sa ukáže, že podozrenie nebolo opodstatnené. Takým bol aj Jozef, ktorý sa so svojou manželkou nespojil telom, bol však s ňou spojený vo viere.

Tropár, 4. hlas:

Priprav sa, Betlehem, a vyzdob sa, Efrata! * Raj, otvor svoje brány všetkým. * Lebo v jaskyni už vyklíčil z Panny Strom života. * Jej lono je duchovný raj s božským ovocím spásy. * Keď z neho okúsime, * život si zachráňime. * Nezomrieme ako Adam. * Kristus prichádza na svet, * aby obnovil v človekovi svoj zničený obraz.

Sláva: I teraz: kondák, 3. hlas:

Dnes sa chystá Panna * v jaskyni zázračne porodiť večné Slovo. * Raduj sa, celý svet, nad tou zvest'ou. * Oslavuj s anjelmi a pastiermi večného Boha, * lebo sa nám chce zjaviť ako malé dieťa.

Χρτός ραждάετца!

ГЛАВНТЕ ΕΓΟ!

